

Javni, projektni in idejni, odprti, anonimni, enostopenjski arhitekturni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve za

UREDITEV ODPRTIH PROSTOROV NASELJA GOČE

Natečajna naloga

PODATKI O NALOGI

Naloga	UREDITEV ODPRTIH PROSTOROV NASELJA GOČE
Naročnik:	Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava
Predstavniki naročnika	mag. Anton Lavrenčič, župan Luka Lango, višji svetovalec za okolje in urbanizem
Izdelovalec	Občina Vipava
Odgovorna oseba izdelovalca:	Luka Lango, višji svetovalec za okolje in urbanizem
Izdelala	Luka Lango, mag. inž. arh. Rok Štefin, dipl. inž. kraj. arh.
Vipava, september 2026	

KAZALO

PREDGOVOR ŽUPANA	4
CILJI NATEČAJA.....	5
<i>Namen, cilji in pričakovanja natečaja</i>	<i>5</i>
<i>Predmet natečaja</i>	<i>5</i>
<i>Natečajno območje.....</i>	<i>5</i>
PREDSTAVITEV NATEČAJENEGA OBMOČJA.....	7
<i>Naselje Goče</i>	<i>7</i>
<i>Značilnosti natečajnega območja</i>	<i>7</i>
<i>Lega območja</i>	<i>7</i>
<i>Zgodovinski razvoj.....</i>	<i>8</i>
<i>Urbanistične, arhitekturne, krajinsko arhitekturne, naravne značilnosti območja.....</i>	<i>10</i>
<i>Podrobni podatki o obstoječih objektih in ureditvah na natečajnem območju</i>	<i>27</i>
<i>Podatki o prostorskih aktih, pogojih nosilcev urejanja prostora ter izdelanih strokovnih podlagah.....</i>	<i>32</i>
<i>Veljavni prostorski akti</i>	<i>32</i>
<i>Izveček bistvenih določil iz veljavnih prostorskih aktov</i>	<i>33</i>
<i>Pogoji, usmeritve in mnenja nosilcev urejanja prostora</i>	<i>39</i>
<i>Usmeritve za urbanistično, arhitekturno, krajinskoarhitekturno, programsko in drugo zasnovo.....</i>	<i>42</i>
<i>Splošne usmeritve za natečaj</i>	<i>42</i>
<i>Arhitekturna zasnova, oblikovanje</i>	<i>44</i>
<i>Skladnost z načeli Novega evropskega Bauhausa (NEB).....</i>	<i>44</i>
<i>Posebne usmeritve za oblikovanje ulic in trgov.....</i>	<i>45</i>
<i>Oprema javnih prostorov</i>	<i>51</i>
<i>Usmeritve za prometno zasnovo</i>	<i>52</i>
<i>Vrednost investicije.....</i>	<i>56</i>
<i>Natečajne zahteve.....</i>	<i>56</i>
VIRI	57
POVEZAVE.....	57
NATEČAJNE PODLOGE IN PRILOGE.....	57
<i>Natečajne podloge.....</i>	<i>57</i>
<i>Natečajne priloge.....</i>	<i>57</i>

PREDGOVOR ŽUPANA

Spoštovani natečajniki in natečajnice!

Posebnosti in lepota prostora se kažeta na različne načine, tudi v razpršenosti naselij, razvoju podeželja ter prizadevanjih za kakovostno življenje v manjših krajih. Ena izmed pomembnih nalog vsake lokalne skupnosti je, da tak razvoj prepozna in ga načrtno spodbuja.

Goče sodijo med kraje z izrazito prostorsko in kulturno identiteto. Ob obisku vasi hitro postane jasno, da gre za izjemno naselbino. To potrjujejo jasno berljiva mrežna zasnova ozkih ulic, niz neprekinjenih hiš s klesanimi arhitekturnimi elementi, podzemne obokane kleti ter značilni faladurji. Prav ti elementi ustvarjajo podobo kraja, ki jo želimo ohraniti, ustrezno ovrednotiti ter hkrati nadgraditi z izboljšano ureditvijo javnega prostora.

Pričujoči natečaj sledi iskreni želji, da ovrednotimo in nadgradimo tiste značilnosti prostora, ki mu dajejo edinstven značaj, ter jih prevedemo v sodobne, trajnostne in uporabnikom prijazne rešitve. Cilj je celovita obravnava javnega prostora – od tlakovanih površin, urbane opreme in zasaditev do prometne ureditve ter dolgoročnih razvojnih usmeritev.

Veselimo se rešitev, ki bodo temeljile na poglobljenem razumevanju prostora, natančni obdelavi detajlov in premišljenem izboru materialov.

Vabljeni k sodelovanju.

V Vipavi, september 2026

mag. Anton Lavrenčič,
župan Občine Vipava

CILJI NATEČAJA

Namen, cilji in pričakovanja natečaja

Naročnik Občina Vipava je v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) pripravila natečaj za celovito ureditev odprtih prostorov naselja Goče.

Z natečajem želi Občina Vipava pridobiti:

- strokovno najprimernejšo rešitev za oblikovno ter funkcionalno ureditev odprtih prostorov naselja Goče;
- rešitve za prenovo javnih površin s kakovostno zasnovano urbano opremo in ureditvijo peščevih površin, kolesarskega, motornega in mirujočega prometa ob sočasnem načrtovanju površin za dostavo in intervencijo ter površin za druge dejavnosti;
- v nadaljevanju postopka, izdelovalca projektne in tehnične dokumentacije za izvedbo načrtovanih ureditev;
- okvirno oceno investicijske vrednosti.

Cilji:

- cilj natečaja je pridobiti rešitev, ki bo oblikovala prepoznaven ambient naselja Goče – tak, ki bo sodoben, a hkrati občutljivo vpet v njegovo dediščino ter bo dolgoročno prispeval k višji kakovosti bivanja;
- določiti osnovne sheme ureditve tlakov, izbrati ustrezno urbano opremo in zasaditev v naselju.

Predmet natečaja

Predmet natečaja je celovita ureditev javnih prostorov naselja Goče, zasnovana kot prostorsko in oblikovno usklajena intervencija na ravni celotnega naselja. Natečajne rešitve naj izhajajo iz poglobljenega razumevanja širšega prostorskega in kulturnega konteksta ter ga nadgradijo z jasno in prepričljivo oblikovno strategijo, katere cilj je vzpostaviti kakovostno, prijetno in privlačno bivalno okolje.

Obravnava naj bo celostna in naj zajema zasnovo, ureditev ter rabo odprtih prostorov, vključno s tlakovanjem, osvetlitvijo ter oblikovanjem in umestitvijo urbane opreme. Rešitve naj hkrati podajo usmeritve za umeščanje zelenih površin, urejanje prometnega režima in nadaljnji prostorski razvoj naselja, pri čemer morajo upoštevati veljavne standarde, normative ter smernice in omejitve nosilcev urejanja prostora.

V ospredju natečaja so potrebe in vsakdanje življenje prebivalcev Goč. Javni prostor naj bo urejen tako, da bo ohranil značaj in duh domačnosti naselja ter da promet in druge tehnične ureditve ne bodo prevladali nad njegovo osnovno družbeno in bivalno funkcijo.

Natečajniki naj pri tem prepoznajo kakovosti obstoječega, skozi čas oblikovanega odnosa med grajenimi strukturami in odprtim notranjim prostorom naselja (ulice, poti, trgi in gase) ter njegovim zunanjim prostorom (robovi naselja, vrtovi, vinogradi in krajina). Obstoječe kakovostne prvine naj se zato v novi ureditvi smiselno ohranjajo in nadgrajujejo.

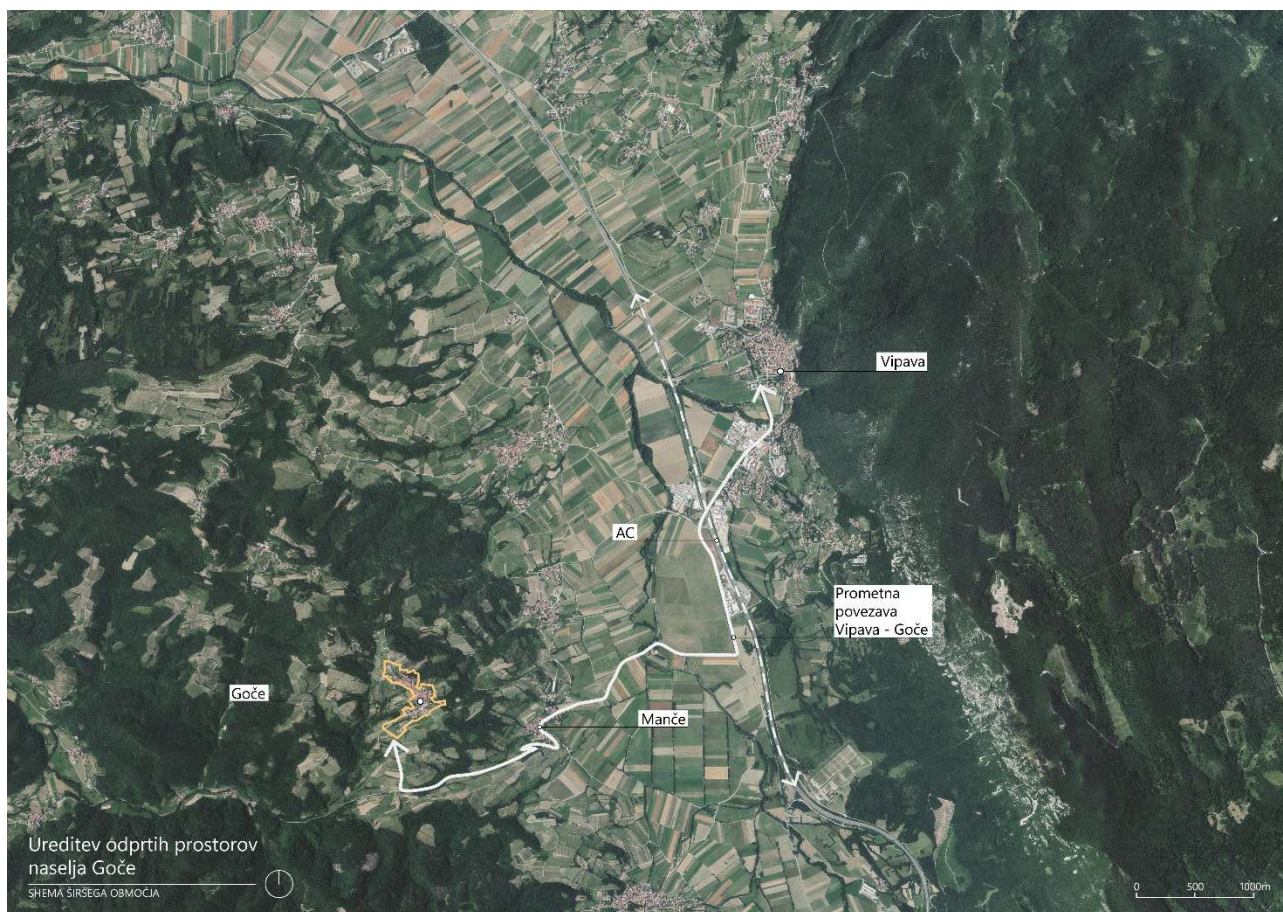
Natečajno območje

Osrednje natečajno območje obsega odprte površine naselja Goče znotraj meje konservatorskega načrta naselja in vključuje javne poti (JP 958451 kapelica – Goče, JP 958491 Pil-Goče-Marija Sn.-Vov.Erz, JP 958501 šola – pokopališče, JP 958511 Goče HŠ 28 – HŠ 40, JP958521 Goče HŠ 43 – HŠ 70, JP 958531 Obvoznica Goče). Površina celotnega natečajnega območja znaša 1400 dolžinskih metrov poti oz. 9694 m² cca. površine.

Parcele, ki so del natečajnega območja so naslednje: 1430/1, 1431/1, 1440/2, 1440/3, 1441, 1442, *108, 34/4, 1276/2, 1447/3, 1447/4

Zemljišča so v lasti Občine Vipava.

Meja natečajnega območja je prikazana v grafičnih prilogah natečajnega gradiva.

Slika 1: Natečajno območje v odnosu do širšega območja naselja

Slika 2: Natečajno območje (rumena šrafura)

PREDSTAVITEV NATEČAJENEGA OBMOČJA

Naselje Goče

»Med slovenskimi vasmi je le še malo takih, v katerih so ohranjene vrednote, ki so jih njihovi prebivalci ustvarjali v stoletjih z željo, da bi si zgradili čim lepše domove in okolje. Goče so take! In zdaj že nekaj časa stojijo pred važnim vprašanjem: Ali je mogoče vso to vas, to staro imenitnost, zloščiti in obnoviti v stari slavi in starem blišču, pa v njej vendarle živeti v skladu z današnjim, sodobnim udobjem?

Naše stoletje je nekako pozabilo na človeka, on je pozabil na svojo okolico: nič več ni čutil potrebe po takem oblikovanju svojega doma, ki bi bil lep njemu in tudi sosedu. Nekaj zaradi tega ker Gočani niso več čutili usodne povezanosti z zemljo, so Goče obstale v svojem razvoju na začetku prejšnjega stoletja. Vse kar je nastajalo novega, je bilo le zaradi trenutne potrebe in za vsakogar posebej, skoraj nič več v skupnem naporu po celoviti, za vse lepi, koristni podobi.

Ker pa je bilo tovrstnih sprememb malo, se je ohranilo vse tisto, kar je bilo lepega nekoč. Današnji čas, ki je ponovno spoznal pomen v stoletjih ustvarjenih vrednot, sodi, da imajo zato prav Goče izjemne možnosti ohraniti si domove in okolje po svoji meri in hkrati spet postati dragulj v slovenskem in širšem prostoru, vrednem obiska.«

Povzeto iz uvodnega dela dokumenta prof. dr. Petra Fistra »Goče, prenova vasi, povzetek«, ki bil ustvarjen v okviru mednarodnega študentskega raziskovalnega tabora »Revitalizacija podeželskega prostora Goriškega krasa«, Nova Gorica – Goče 8. 7. -16. 7. 1988.

Slika 3: Naselje Goče (Vir: naslovnica dokumenta »Goče, prenova vasi, povzetek«)

Značilnosti natečajnega območja

Lega območja

Naselje Goče leži v Vipavski dolini, med visokima planotama Trnovski gozd in Nanos na severu ter nizko planoto Kras na jugu. Vipavska dolina na vzhodu na kratkem odseku meji na Pivško podolje, na severozahodu pa na Kambreško in Banjšice. Razteza se od vzhoda proti zahodu: od povirja potoka Močilnika pod Razdrtim do Goriške ravnine ob državni meji z Italijo meri v dolžino okrog 40 km. Na severu se vzpne do vršnega roba Trnovskega gozda, na vzhodu do vršne uravnave na Nanosu, na jugu pa se z južnimi slemeni Vipavskih Brd,

flišnim pasom južno nad Branico in Vipavo ter s hribovitim hrptom Vrhe naslanja na Kras. Naplavno površje ob Vipavi in pritokih ter prodni nanosi Soče sestavljajo ravninski svet; ta se v srednjem in spodnjem delu doline menjava z blagimi flišnimi goricami, ki proti vzhodu prehajajo v višja slemena Vipavskih brd. (Vir: *Slovenija pokrajine in ljudje*, 1998).

Strnjeno, gručasto naselje Goče leži na ploščadi griča, obdano z vinogradi. Naselje leži severno od ceste Vipava-Štanjel in je od naselja Vipava oddaljeno 8 km.

Slika 4: Lega območja (Generirano z UI)

Zgodovinski razvoj

Razvoju naselja Goče je možno slediti od 16. stoletja naprej na podlagi ohranjenih materialnih dokazov in kasnejših katastrskih map. Tako so za Goče prepoznavne tri glavne razvojne faze: srednjeveška, razvoj v 17. in 18. stoletju in izpolnitev razvoja vasi do prve svetovne vojne. Srednjeveška faza je danes navkljub stavbnim predelavam dobro prepoznana v tlorisni zasnovi, ki jo opredeljuje stavbna parcelacija. Raster tega dela naselja kaže urbano mrežasto zasnovo z značilnimi goškimi »gasami«, ki jih tvorijo v dolge stegnjene nize povezane posamezne stavbne celote.

Slika 5: Gasa na Gočah, Slovenski etnografski muzej (Teren 15 – Vipava, 1 – 28. 8. 1958)

Druga faza naselbinskega razvoja Goč sodi v 17. in 18. stoletje. Konec 17. stoletja se naselje iz srednjeveške utesnenosti prične širiti in skoraj vzpostavi današnji obseg naselbinske tlorisne mreže, ki se v 19. stoletju preoblikuje v sistem zaprtih domačij. Tretja faza naselbinskega razvoja Goč se izvrši v 2. polovici 18. in v 19. stoletju ter doseže dokončni razvoj do prve polovice 20. stoletja (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Stara kartografija

Naselje Goče je bilo v goriških urbarjih prvič omenjeno leta 1376. Cerkev sv. Andreja prvič omenja dokument iz leta 1440, ko naj bi bila cerkev ponovno posvečena, kar pomeni, da je bila na tem mestu že nekoč prej. Redno delo šole v Gočah se je začelo leta 1851, ni pa izključeno, da je pouk potekal že prej, saj je v župnijskem arhivu seznam otrok, iz leta 1819, ki se lahko šolajo (Šeber, 1889). Goče so bile del Rihemberškega gospodstva do 1753, ko so prešle pod vipavsko gospodstvo (Golac, 2007).

Goče so od nekdaj znane predvsem po trti in vinu. Tako na primer Ilirski list leta 1846 poroča o prvi sadjarski razstavi v Ljubljani. Kot zanimivost omenja, da sta goški župnik Valentin Kodre in posestnik Janez Ferjančič na razstavo poslala 28 sort belega in rdečega grozdja, 'od tega večina žlahtnih'. Med temi je pisec posebej omenil sorto 'oberfelder' (vrhpoljc), iz katere pridelujejo vino, ki ga ljudje poznajo pod imenom Kin. (Kindermacher).

Urbanistične, arhitekturne, krajinsko arhitekturne, naravne značilnosti območja

Vas Goče je naselbinski spomenik lokalnega pomena. Predstavlja enega najpomembnejših na območju pristojnosti Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Nova Gorica. Območje vasi in kulturne krajine ima še vedno ohranjene številne prvine, ki določajo zelo veliko pričevalno vrednost.

Naselbinski spomenik ima zaradi vsega navedenega tudi vplivno območje. Gre za pripadajočo kulturno krajino naselja, ki je še vedno večinoma v agrarni rabi. Kulturna krajina ima lastnosti kulturne dediščine, nima pa statusa kulturne dediščine.

Slika 8: Glavna cesta, ki vodi v Goče (Vir: Občina Vipava)

Vas sodi med čudovite primere sredozemske kmečke arhitekture in v celoti predstavlja kulturno znamenitost. Krasijo jo zunanja stopnišča, številni ganki, nizi poslopij okrog borjača in kamniti portali. Hiše so zgrajene iz peščenjaka, dekorirane s kamnoseškimi detajli; nekatere so krite s skrilavci. Ulice ali gase so ozke in tesno stisnjene. Znamenitost v vasi predstavljajo tudi obokane goške kleti, v katerih so nekdaj pridelovali okoli 54 vinskih vrst.

V središču vasi stoji cerkev svetega Andreja, z ohranjenim kamnitim portalom. V cerkvi je zvon iz leta 1706. Med cerkvijo in pokopališčem so postavljene kamnite postaje križevega pota. Umetnostno sta pomembna vhod na pokopališče nad vasjo in pokopališka kapela. V vasici je bila obnovljena Cejkotova domačija s posebnim vodnjakom - štirno na dvorišču. V pritličju je črna kuhinja s krušno pečjo, na vrhu hiše pa je terasa.

Dostop

Glavna komunikacija v zgodnejšem obdobju je bila pot Lože (Slap, Vipava) – Erzelj. Povezovala je Goče z upravnimi središči - gradom Lože in Vipavo ter na drugi strani z erzelskim taborom. Z vzpostavitvijo novega pokopališča in postavitvijo štirih oltarnih znamenj za procesijo sv. Rešnjega telesa v zadnjem desetletju 17. stol. se je ustvarila nova komunikacija, ki so se je kmalu oklenili domačijski stavbni nizi. Zadnja cesta na Goče, ki je tudi današnji glavni dostop, je bila zgrajena, kot označuje znamenje na odcepu v vas, leta 1879.

Dominante

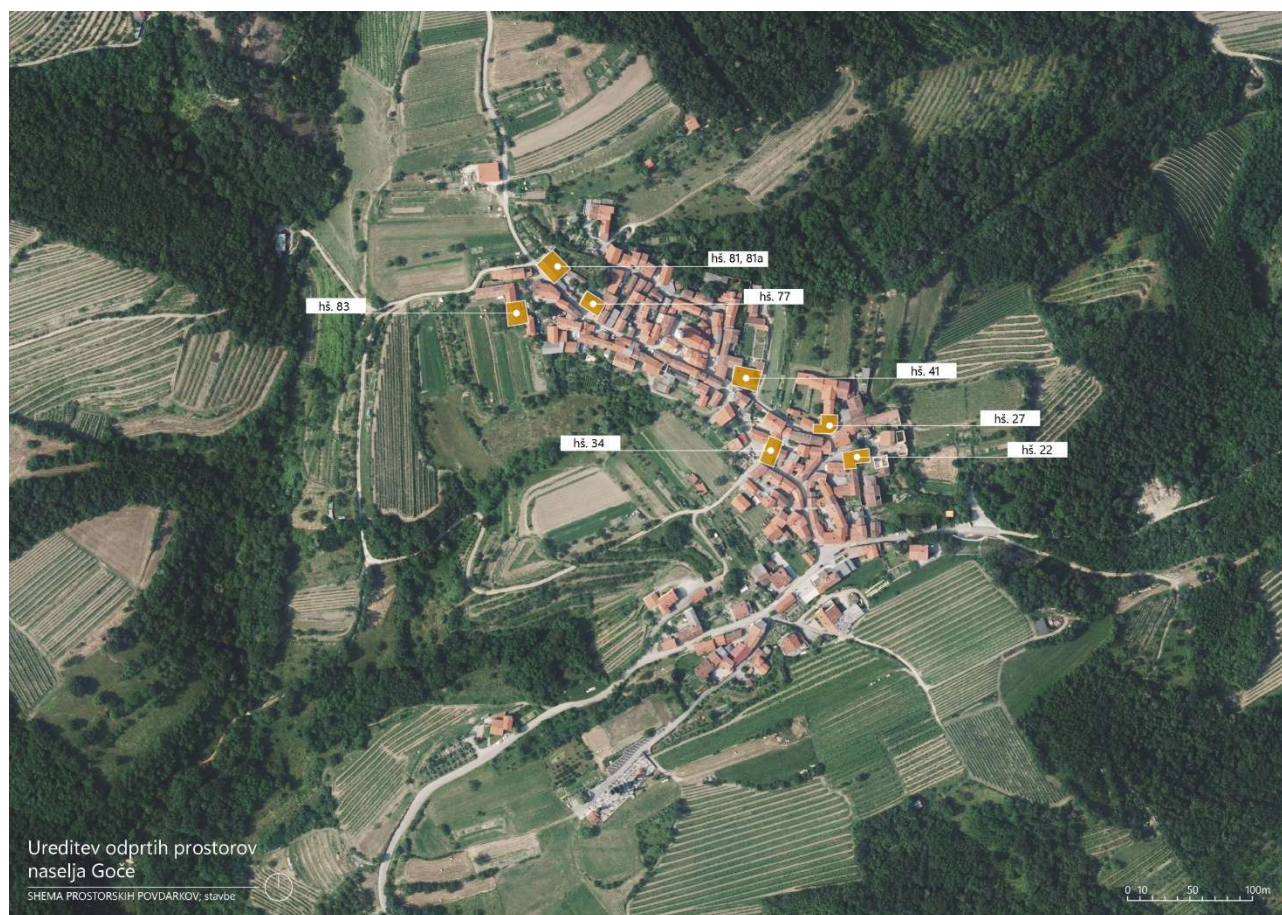
Ob glavnih goških dominantah, cerkvi, pokopališču, komunikacijah s trgi, so pomemben prostorski in oblikovni poudarek Goč tudi stavbe, ki so nastale po trško - meščanskih vzorih. To so objekti: Goče št. 41 (po izročilu namenjena za župnišče), današnje župnišče, stara šola (sedaj trgovina, prostori KS) in kompleks furmanske gostilne, Goče št. 77, 81 in 81a. Po teh vzorih so preoblikovali tudi stanovanjska poslopja premožnejših domačij, predvsem Goče št. 22, 27 in tudi Goče 83.

Slika 9: Najbolj izpostavljeni goški dominanti (Vir: Občina Vipava)

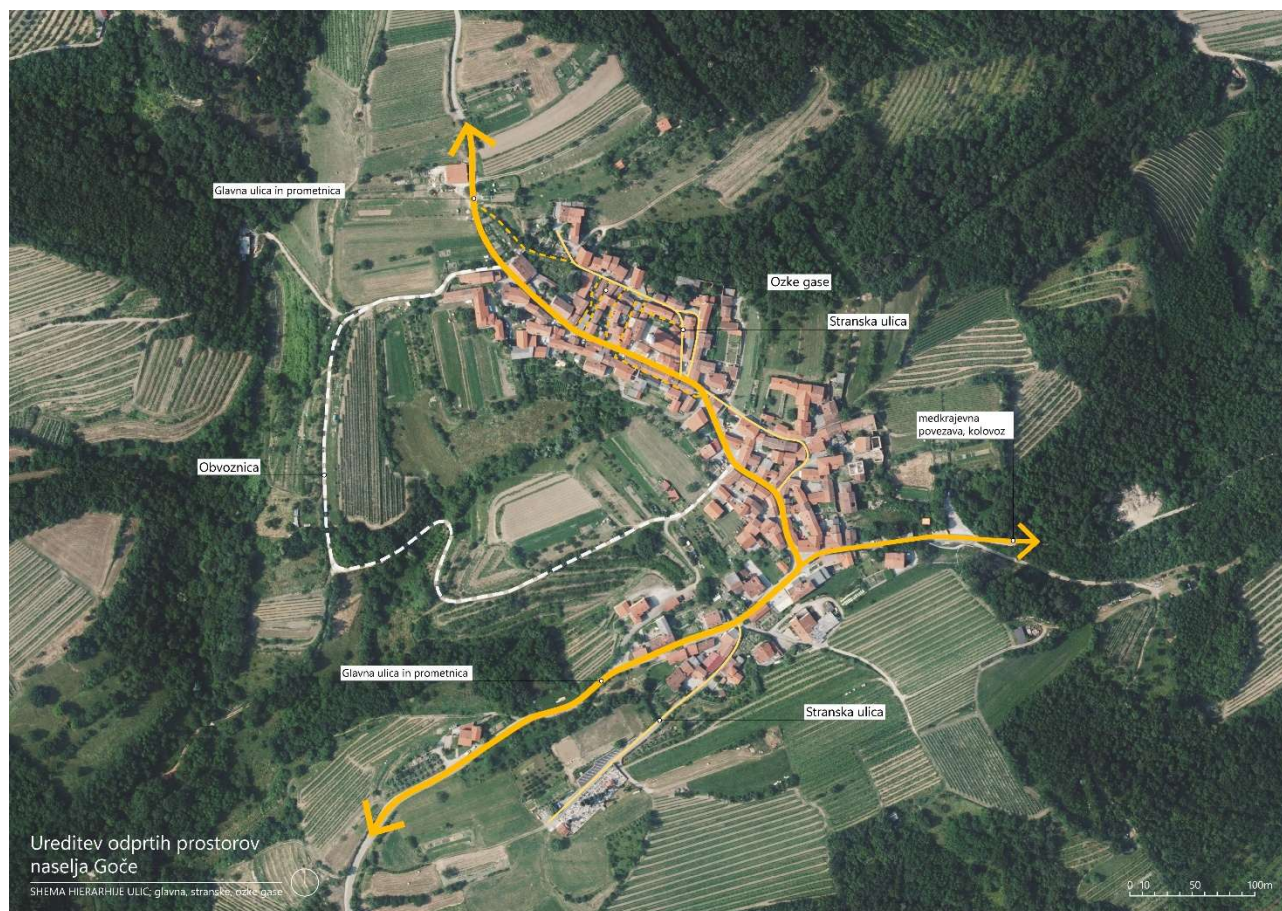
Slika 10: Stavbe kot prostorski poudarki (Vir: Občina Vipava)

Slika 11: Shema prostorskih poudarkov, objekti (Vir: Občina Vipava)

Naselbinska struktura

Velika vrednost naselbinskega spomenika Goče je v ohranjenosti naselbinske strukture, ki tako rekoč sovпада z idealno rekonstrukcijo razvoja naselja, kakršne je bila po terenski raziskavi in spomeniškem/naselbinskem vedenju Goč ter z razpoložljivimi/obstoječimi katastri od 1822 leta dalje. Kontinuiteta ohranjenosti parcelacije s kontinuiteto rabe ulične mreže, ohranjenostjo horizontalnih gabaritov, gostoto pozidave z unikatno lastninsko delitvijo posameznih stanovanjskih delov objekta, omogoča jasno berljivost naselja in sledenju zgodovinske rasti tako na kartah kot v naravi.

Slika 12: Shema hierarhije ulic Goče (Vir: Občina Vipava)

Ocenjuje se, da zatečeno stanje ohranjenosti predstavlja svojevrsten unikum v kontekstu naselbinske dediščine v Sloveniji (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Naravne značilnosti prostora

Glavne značilnosti pokrajine, v kateri leži naselje Goče, so prevlada fliša, submediteransko podnebje, ki omogoča posebne kulture in zgodnje pridelke, in razraščanje terciarnih dejavnosti zaradi prometno prehodne obmejne lege.

Ključne značilnosti:

- gričevje, široka dolina, reka, skalovje,
- gozdnata pobočja, mešane kulture,
- neenotnost doline (Marušič, 1998).

Večinoma ohranja flišno gričevje tradicionalni vzorec prepleta njiv, sadnega drevja in vinogradov. Obsežnejše površine vinogradov so le mestoma na nižjih legah proti dolini. Posamezne prvine sredozemskega rastlinja – cipres in ceder ob pokopališčih ali cerkvah poudarjajo sredozemski značaj krajine (Marušič, 1998).

Slika 13: Kulturna krajina (Vir: Občina Vipava)

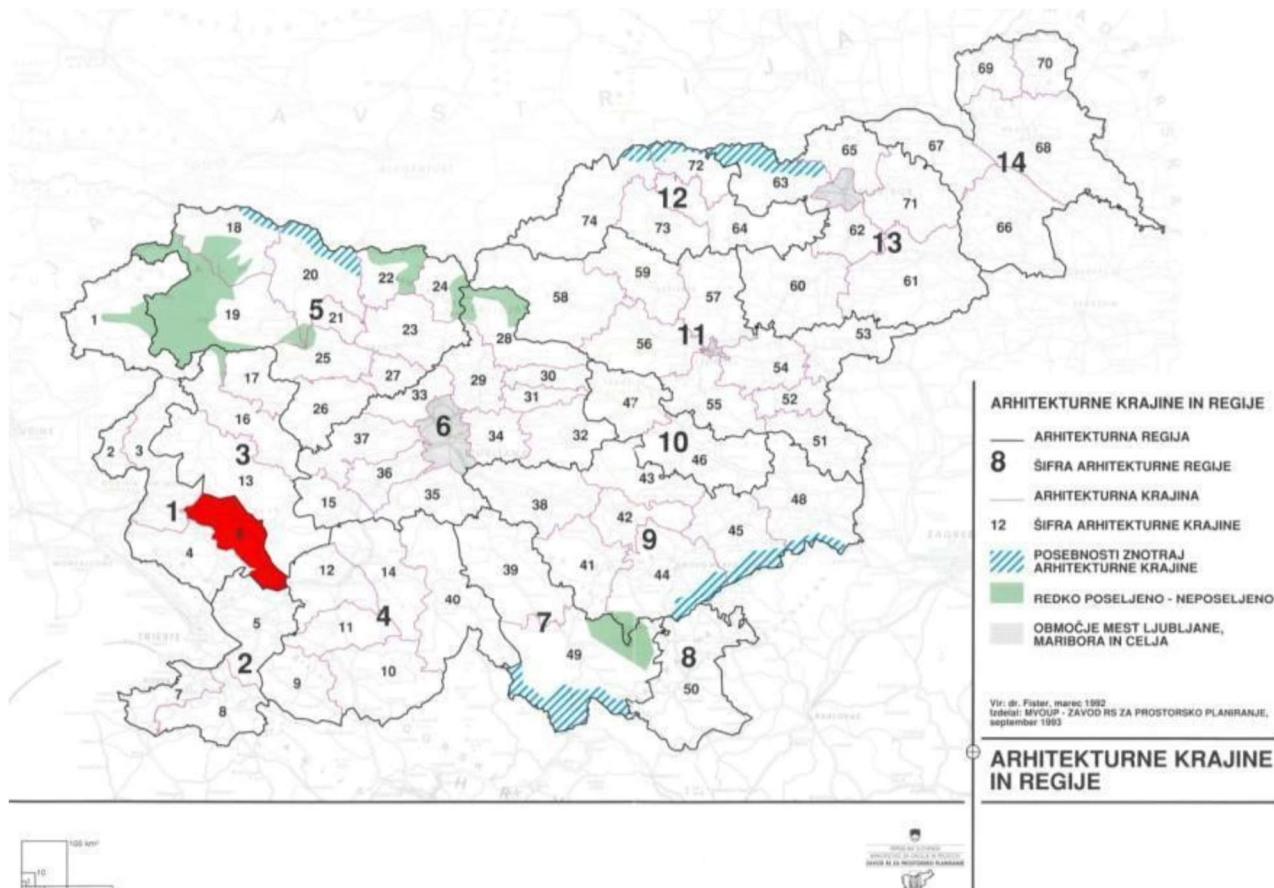
Arhitekturne značilnosti naselja

Soško-vipavska regija združuje 5 arhitekturnih krajin, s skupnim geografskim izhodiščem v porečjih Soče in Vipave. Posamezne krajine se stikajo na značilnih naravnih ovirah, cela regija (in posamezne krajine) pa je odprta v smeri proti Furlanski ravnini (krajina "Nova Gorica" in delno "Brda"), proti Benečiji (krajina "Brda") in v notranjost Krasa oziroma delno tudi tržaškega bazena ("Kras-Štanjel"). Zgodovinsko pogojena je navezava v smeri Koroške (severni del krajine "Tolmin").

Iz navedenih smeri še vedno prihajajo vzori arhitekturne tipologije, iz smeri Trsta, Furlanije in Benečije. Meja s sosednjo kraško-primorsko regijo je povsem transparentna. Soško-Vipavsko regijo lahko zaradi značilnih povezav vrednotimo kot "prehodno".

Skupna identitetna značilnost regije je v razpostavitvi in oblikovanju naselij v malih, strnjenih skupinah, v močni naslonitvi na razgiban teren, dominantne arhitekture so največkrat vezane na naselja. Arhitekturna tipologija značilno prehaja iz močnega primorskega vpliva v posebnosti, ki so se izoblikovale v mejnih bolj ali manj zaprtih krajinah (tolminska, idrijska, cerkljanska, trnovska itd.).

Močna tendenca po ohranitvi lokalnih značilnosti, ki jo je mogoče opaziti tudi v časih velikih preskokov (primer: obnova stavb in naselij vzdolž Soče po prvi svetovni vojni v prvotni obliki - kljub Fabianijevim načrtom ...), je ohranila dovolj značilnosti arhitekturne identitete, da mora biti izhodišče nadzora zasnovano enakovredno na varovanju naselbinske in arhitekturne tipike. (Vir: Fister, 1993)

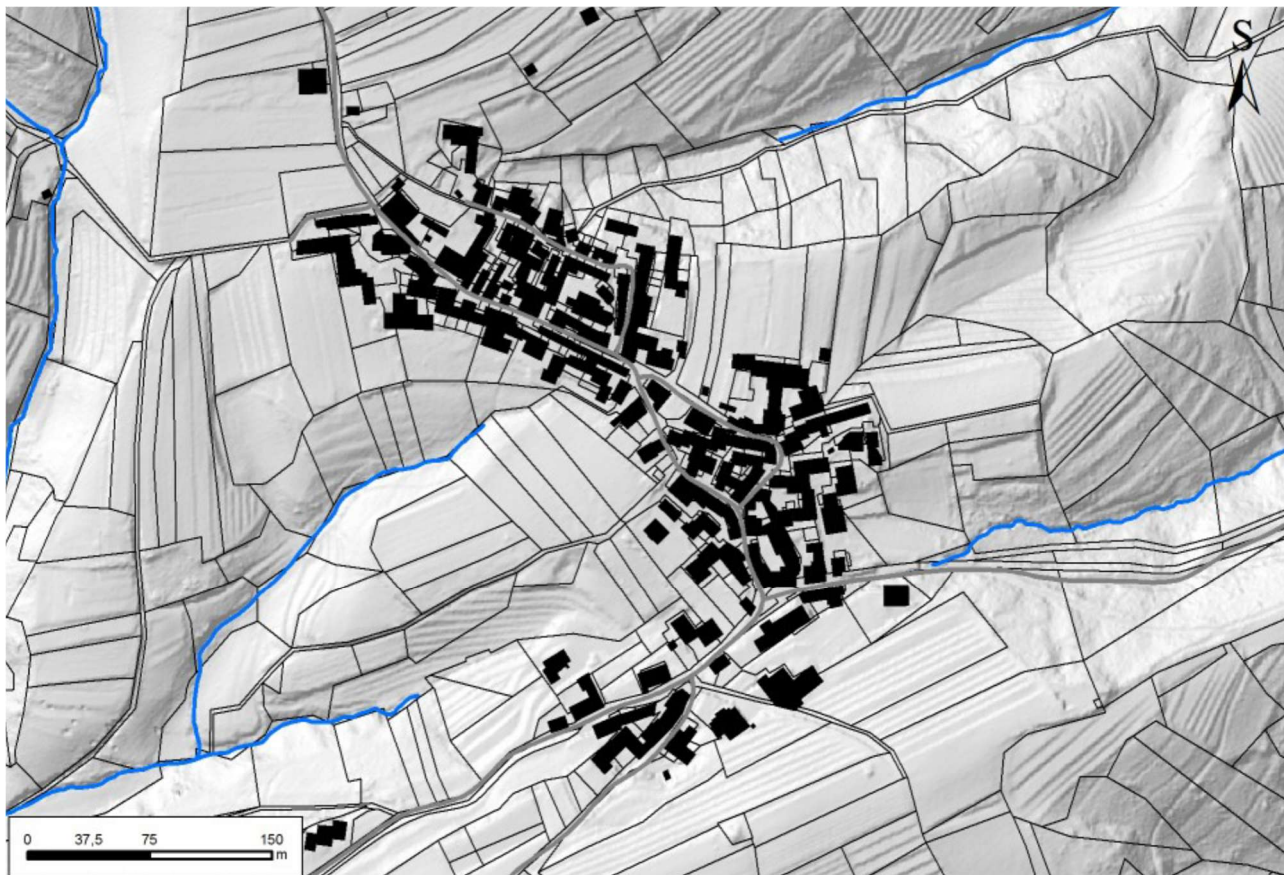

Slika 14: Arhitekturne krajine in regije

Arhitekturna tipologija Goč – značilnosti naselja

Položaj glede na geomorfologijo

Naselje na griču, torej na položni, ne preveč visoki vzpetini, vendar razširjeno od vrha tudi po pobočjih (Vir: Fister, 1993).

Slika 15: Položaj glede na geomorfologijo

Položaj glede na kulturno krajino

Naselje predstavlja strnjeno gručo stavb, postavljenih na vrh griča. Kulturna krajina se z naseljem staplja in ga obdaja s čimer tvori njegovo mejo. Mozaičnost kulturne krajine je neposredno povezana s preteklo rabo

Slika 16: Položaj glede na kulturno krajino

kmetijskih površin, ki se je ponekod ohranila do danes. Krajina je sestavljena iz obdelovalnih površin, živic ali mejic, ki obdelovalne površine ločujejo, posamezna sadna ter druga drevesa ali gručice njih ter zaplat gozda. Značilna raba kmetijskih površin je predvsem gojenje vinske trte, ki na strmejših terenih dodatno oblikuje krajino značilnimi terasami ter visokodebelni sadovnjaki.

Položaj glede na komunikacije

Zgoščena poselitev ob prometnem križišču, navadno je na tem delu jedro naselja ali tudi dominantna. Za tovrstna naselja ni značilna neenakomerna in močno podaljšana poselitev ob krakih, razen z ločenimi posameznimi stavbami (Vir: Fister, 1993)

Gručasto – strnjeno naselje, v katerem so domačije/stavbe razpostavljene nepravilno v eni ali več med seboj povezanih skupinah. Gručasta oblika naselitve je po izvoru lahko prvotna, kot samostojna oblika ali vezana na pravilne (načrtovane) razporeditve. Pojavlja se po vseh delih Slovenije in na vseh oblikah terena (Vir: Fister, 1993).

Slika 17: Položaj glede na komunikacije

Razporeditev glede na prostorsko specifikacijo

Oznaka velja za vsa naselja, ki so se iz prvotno skromne zasnove razvila v današnjo, bogatejšo obliko. To je osnovna značilnost velikega števila naselij. Vendar označujemo pojem kot kvaliteto le tedaj, če je šele z rastjo naselij nastala taka vrednota, ki danes določa identiteto kulturne krajine – sama rast lahko pomeni tudi negativno vrednost v krajinskem, oblikovnem, vsebinskem in ekološkem merilu, kadar velikost in značilnost raščenega naselja preseže merila posamezne arhitekturne krajine (Vir: Fister, 1993).

Slika 18: Stavbno tkivo (vir:XX)

Razporeditev glede na doseženo stopnjo izoblikovanosti

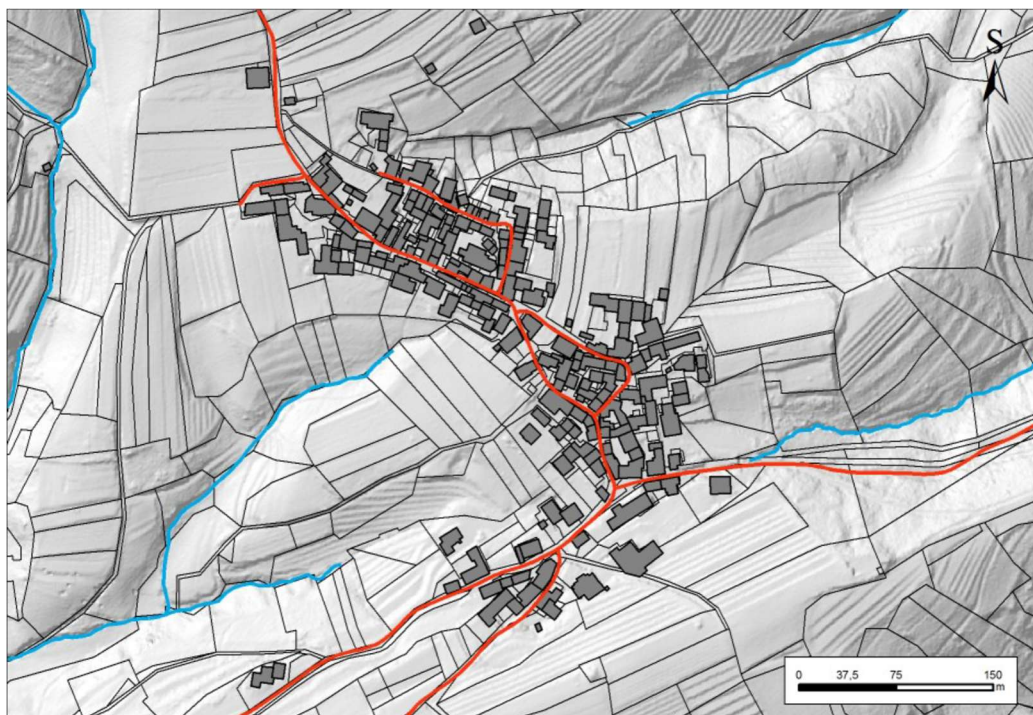
Slika 19: Razporeditev glede na stopnjo izoblikovanosti – izrazito naselje (Vir: Google maps)

Naselje po svoji izoblikovanosti sodi med izstopajoče značilnosti posamezne arhitekturne krajine in je uvrščeno med njene osnovne razpoznavne sestavine (Vir: Fister, 1993).

Oblikovanje glede na razporeditev parcel

Če ni mogoča enotna oznaka razporeditve parcel v naseljih, sama razporeditev ne vpliva na obliko naselja. Nepravilna razporeditev parcel je največkrat značilna za vse oblike gručasto razporejenih ali tudi po zasnovi

najstarejših naselij. Ta vrsta razporeditve zahteva dodatno razlago specifikacije (posebnosti oblikovanja) za vsako naselje.

Slika 20: Oblikovanje glede na razporeditev parcel

Ceste

Komunikacijske površine oz. t. i. prometna mreža je nastala kot odraz določenega časa in življenjskih potreb. Nastajala je s prilagajanjem zemljiščem in objektom, ki so se stekala v funkcionalno središče. Glavna komunikacija v zgodnejšem obdobju je bila pot Lože – Slap – Vipava – Erzelj, povezovala je Goče z upravnim središči – gradom Lože in Vipavo.

Zadnja cestna povezava, ki predstavlja tudi današnji dostop je bila zgrajena 1879. Dostop do naselja je urejen prek regionalne ceste tretjega reda (R3-1050 Štanjel-Manče) in javne poti (JP958491 Pil – Goče – Marija Snežna – Vovki Erzelj) prometno povezano z lokalnim središčem Vipavo. Preko javnih poti je naselje povezano še z naselji Erzelj, Manče in Gabrje. Skupna dolžina kategoriziranih cest znotraj območja obdelave znaša cca 1.5 km, dodatno pa je še cca. 350 m nekategoriziranih ulic in gas. Naselje se ob osrednji cesti organizirano na pravokotni ulični mreži gas. Nekdaj ulice niso bile tlakovane. Slednje je poledica manj pomembnega položaja naselja, ki ga je le to imelo v preteklosti. Javne poti so ozke, srečevanje vozil je možno le na posameznih razširitvah ulic. V strogem jedru naselja so nekateri objekti dostopni le preko gas, tako da je možna le peš dostava.

Problem javnih poti predstavlja tudi parkiranje prebivalcev pred objekti, torej na cestah oz. trgih, ki nimajo možnosti parkiranja na dvorišču ali v garaži ob objektih. Ceste so večinoma utrjene v asfaltu.

Vas Goče obdajajo kmetijska zemljišča, do katerih po terensko ugodnih razmerah vodijo poljske poti. Dostop do kmetijskih zemljišč vedno poteka skozi vas, saj položaj vasi in oblikovanost terena ne omogočata izvedbe iz drugih smeri v neposredni okolici vasi.

Slika 21: Prometna infrastruktura (Vir: Občina Vipava)

Kolesarske poti

V naselju ni urejenih kolesarskih poti, prav tako ni urejenih mest za parkiranje koles s stojali.

Površine za pešce

V naselju ni ločenih površin namenjenih pešcem, saj strnjena pozidanost in kulturno-spomeniška zaščita objektov onemogočata izvedbo. Peš promet poteka večinoma po javnih poteh znotraj naselja, te pa ne zagotavljajo zadostne varnosti. Prehodi za pešce niso urejeni. Utrjene prometnice predstavljajo tudi utrjeno pešpot v naselju. Poleg teh so v peščeni izvedbi utrjene nekatere gase v starejšem delu naselja.

Površine za mirujoč promet

Zaradi strnjenega naselja in ozkih ulic je parkiranje po centru naselja oteženo ter predvsem razdrobljeno. Manjša parkirišča so urejena le na trgu pri novi šoli, ob pokopališču, pri balinišču in v sklopu utrjene ploščadi ob ekološkem otoku. Pred kratkim se je uredilo makadamsko parkirišče ob vstopu v vas. Prebivalci večinoma parkirajo v neposredni okolici domov, to je ob javni poti ali na svojem dvorišču. Nekateri objekti pa zaradi goste pozidave nimajo možnosti dostopa z vozili.

Slika 22: Shema javnih površin (Vir: Občina Vipava)

Parkirne površine so različno utrjene: javne so večinoma utrjene v asfaltu, ob stanovanjskih objektih pa se poleg asfalta uporabljeni tlakovci različnih vrst oziroma makadam.

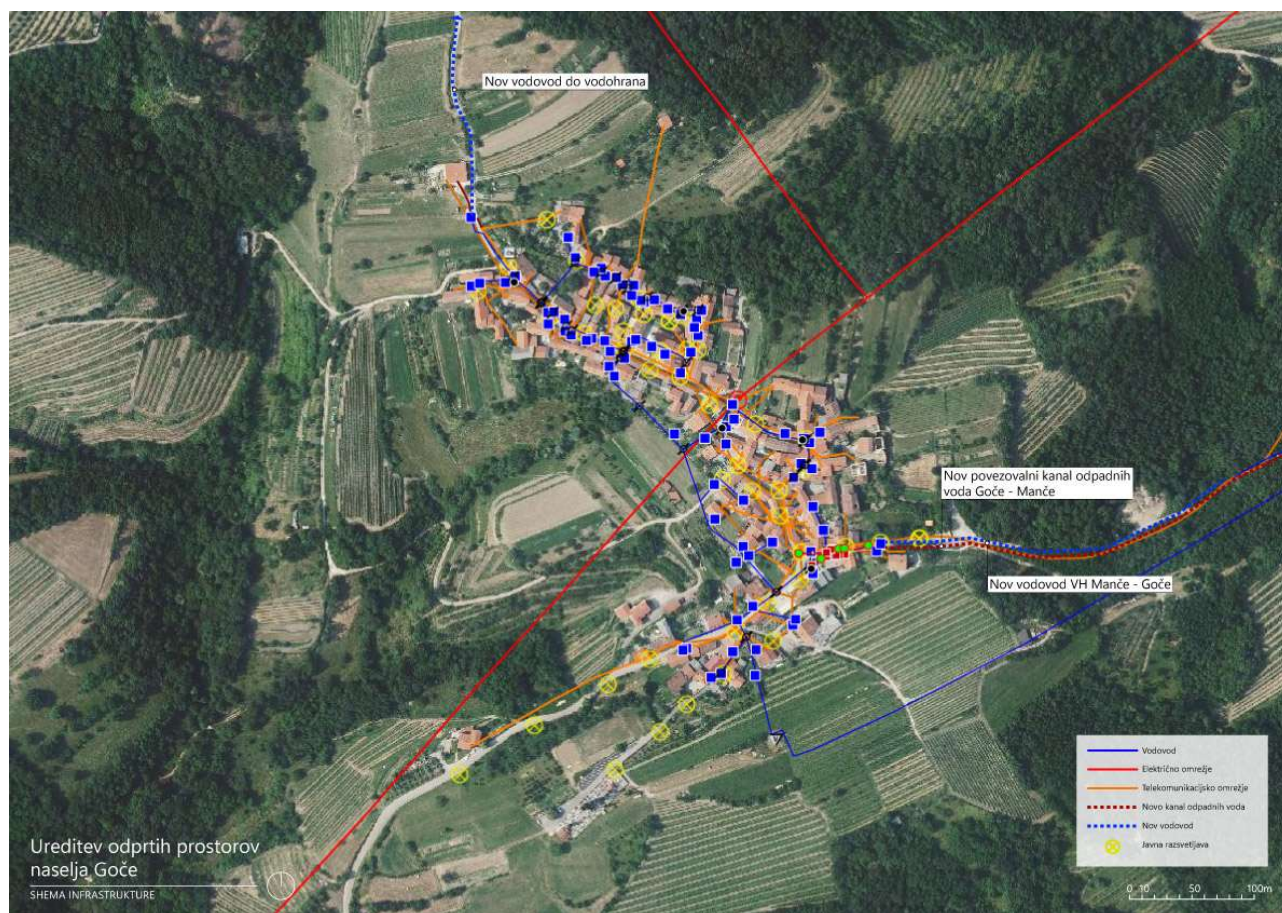
Avtobusna postajališča in obračališča

Poleg avtobusov javnega prometa v vas dnevno prihajajo turistični avtobusi. Avtobusno postajališče je urejeno na jugovzhodnem delu naselja ob dovozni cesti v smeri Manče. Za namen obračanje avtobusa se ob

nezasedenosti uporablja tudi parkirišče na trgu pri novi šoli. Vsa ostala parkirna mesta za avtobus niso dostopna.

Komunalna oprema

Območje vasi Goče je komunalno opremljeno z vodovodnim, električnim in telekomunikacijskim omrežjem. Obstoječa komunalna infrastruktura je zastarela in pomanjkljiva. V zadnjem obdobju je bila zaključena investicija gradnje tlačnega vodovoda iz obstoječega VH Manče do vasi Goče in od vasi Goče do novozgrajenega vodohrana Goče, s katerimi se je zagotovilo potrebe oskrbe vasi s pitno in požarno vodo. Še pred tem se je zgradil povezovalni kanal za odvajanje fekalnih odpadkov ter dovod telekomunikacijskega omrežja Goče-Manče. Na to infrastrukturo se navezuje tudi projekt predstavljen v nadaljevanju (DGD – Komunalna infrastruktura za naselje Goče).

Slika 23: Obstoječa in nova infrastruktura (Vir: Občina Vipava)

Elektroenergetsko omrežje

Oskrba z električno energijo se izvaja prek srednje napetostnega daljnovoda (DN0186 Odcep Erzelj – Goče) in transformatorske postaje (TN0162 - Goče). Daljnovod neposredno preči poselitveno območje. Nizkonapetostno omrežje je izvedeno v prosto zračni izvedbi in je bilo delno obnovljeno. Elektro omarice za posamezne objekte so delno izvedene na fasadah ali v objektu.

Javna razsvetljava (JR)

V naselju je že izvedena javna razsvetljava. Posamezne luči v vasi so locirane na objektih, razsvetljava z drogovi pa je izvedena tudi ob poti do pokopališča. Javna razsvetljava ni bila značilnost historične opreme naselja.

Vodovodno omrežje

Naselje je opremljeno z javnim vodovodnim omrežjem. Omrežje se napaja prek glavnega vodovoda, ki poteka iz vasi Manč in vodohrana na južnem delu vasi. S sekundarnim in terciarnim omrežjem je opremljen le južni del vasi. Skupna dolžina vodov je 1 km, za potrebe varstva pred požarom sta v vasi dva hidranta.

Kanalizacijsko omrežje

Na območju naselja ni zgrajenega javnega kanalizacijskega omrežja in čiščenja odpadnih vod. Fekalne vode, ki so sedaj speljane v pretočne greznice, biološke čistilne naprave ali odtekajo neprečiščene v najbližji površinski odvodnik.

Meteorne vode z objektov in utrjenih površin so preko ceste meteorne kanalizacije vodene v najbližji površinski odvodnik, pri nekaterih objektih je odvajanje meteorne vode urejeno preko ponikovalnic.

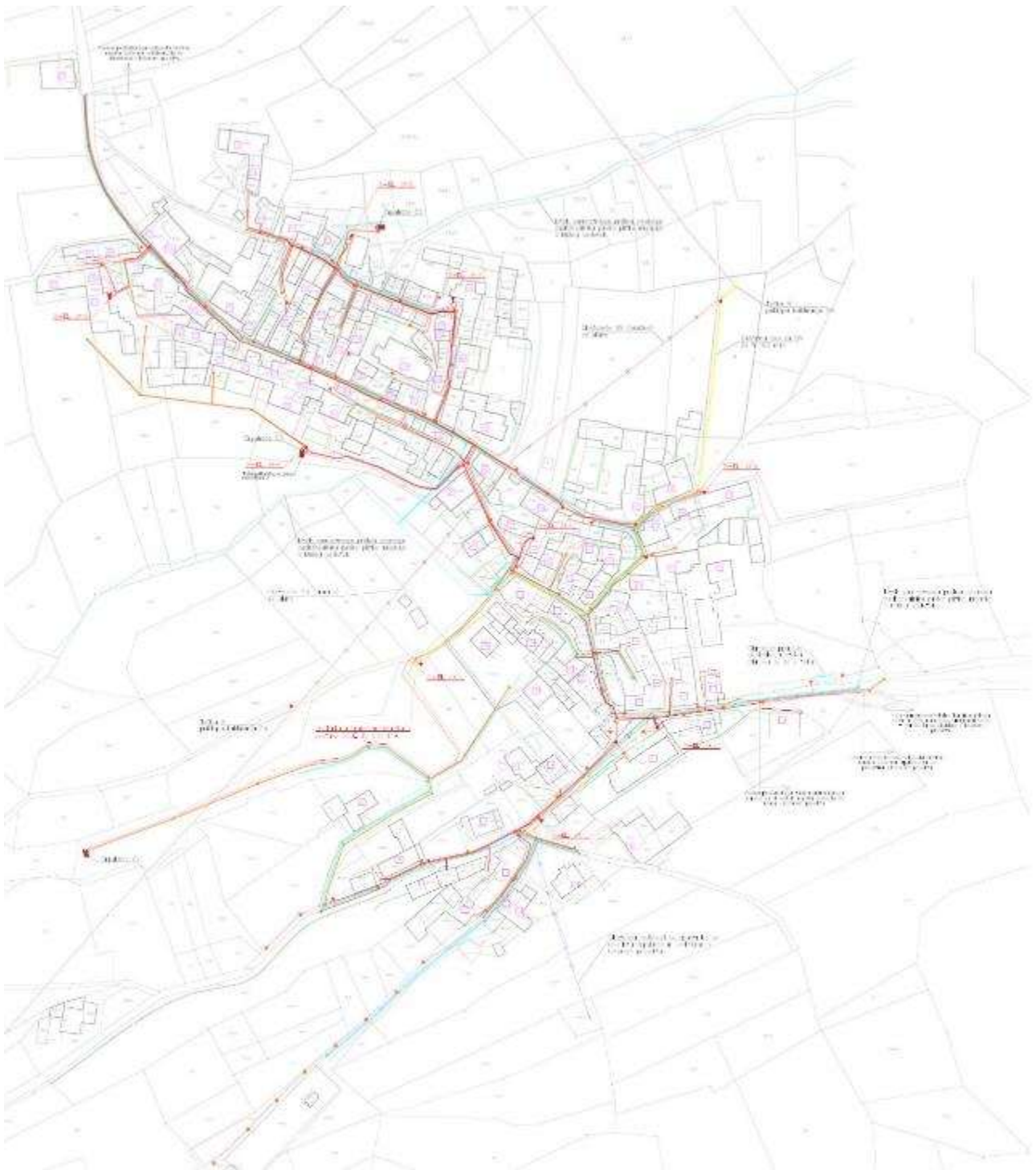
Telekomunikacijsko omrežje

Celotno naselje je opremljeno z fiksnim telekomunikacijskim omrežjem. Izvedba vodov je prosto zračna. Skupna dolžina vodov je 3.5 km.

Komunalni odpadki

Zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov sta na Gočah urejena. Urejen in vzpostavljen je sistem ločenega zbiranja odpadkov. Zbiranje in odvoz mešanih komunalnih odpadkov se izvaja preko pooblaščenega izvajalca. Odpadki se odvažajo na Deponijo komunalnih odpadkov v Dolgi Poljani v Občini Ajdovščina. V naselju je pri balinišču urejen ekološki otok, ki je namenjen tudi zbiranju gospodinjskih odpadkov, saj zaradi nedostopnosti za komunalna vozila, zbiranje le teh po vasi ni možno.

Na podlagi zgoraj navedenih izhodišč se je Občina Vipava odločila, da optimalno prostorsko rešitev pridobi z izvedbo javnega natečaja. Cilj je nadgraditi obstoječo DGD dokumentacijo komunalne ureditve v celovit projekt, ki presega zgolj tehnično raven posega.

Slika 24: Pregledna situacija predvidenega stanja (Vir: DGD – Komunalna infrastruktura za naselje Goče)

Elementi oblikovanja javnega prostora - Znamenja

Znamenja so kvaliteten likovni in prostorski poudarek zunanjih ambientov in predstavljajo identiteto Goč. Nastala so predvsem iz verskih potreb in so odraz ustvarjalne preteklosti časa in kulture. V preteklosti so imela verjetno tudi vlogo orientacije v prostoru. Znotraj naselja je več vrst znamenj, ki se glede na tip uvrščajo med slojna, kapelice in t.i. procesionalna oziroma oltarna znamenja, ki so posebnost Goč. Goška znamenja stojijo ob poteh, na kažipotjih, ob domačijah in v vinogradih ter se vežejo na najrazličnejše dogodke (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Slika 25: Goški Pili (Vir: Občina Vipava)

Slika 26: Shema oltarnih znamenj, Goški pili (Vir: Občina Vipava)

Procesionalna – oltarna znamenja "goški pili"

V Gočah so na različnih lokacijah štiri oltarna znamenja – procesijski oltarji z reliefnimi upodobitvami motivov iz Kristusovega pasijona. Znamenja so kvaliteten, baročni kamnoseški umetniški izdelki iz zadnjega desetletja 17. stoletja, verjetno delo neke kamnoseške delavnice, ki je v tem času delovala na Vipavskem in bližnjem Krasu. Po ljudskem izročilu in tradiciji se je ob prazniku sv. Rešnjega telesa sprevod faranov med polji, travniki in v vasi ustavil pri štirih oltarnih znamenjih, pri čemer se je z najsvetejšim blagoslovilo na vse štiri strani neba. Vsa štiri znamenja tipološko sodijo v t. i. znamenja z nišo in reliefom v njej. Posnemajo sočasno arhitekturo cerkvenih oltarjev in so bila prvotno podobno oblikovana. Znamenje na pokopališču je danes drugačne oblike, njegova originalna oltarna arhitektura je bila verjetno v začetku 20. stoletja prenesena v Cerkev Marije Snežne nad vasjo in je danes del njenega glavnega oltarja. Materialno stanje znamenj je danes zelo slabo (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Prvo oltarno znamenje stoji ob hišni številki 41 (pri Kodretu) in ima v spodnjem delu polkrožne niše slabo ohranjen relief z motivom "Kristusa na Oljski gori". Na ogredju s prekinjenim segmentnim zatrepom stoji dvojni kamniti križ, nad polkrožno nišo je vklesana letnica 1693 in napis FS (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Drugo oltarno znamenje stoji ob hišni številki 36 (pri Jamšku oziroma pri stari šoli) in ima na reliefu motiv "Bičanja". Na ogredju s prekinjenim segmentnim zatrepom stoji enojni kamnit križ (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Tretje oltarno znamenje je prvotno stalo samostojno in je bilo na sedanjo lokacijo premaknjeno po izgradnji nove osnovne šole, kjer so ga vzdali na glavno fasado. Relief predstavlja motiv "Kronanja s trnovo krono". Oltar ima nad polkrožno nišo v višini kapitelov jonskih stebrov vklesano letnico 1692, manjka pa mu križ na slemenu (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Četrto oltarno znamenje je v sklopu obzidja pokopališča. Nad oltarno menzo je sedaj preprostejši novejši arhitekturni okvir z dvema plitkima pilastroma in trikotnim čelom, katerega na vrhu zaključuje trojni kovinski križ z inicialkami IHS. V polkrožni niši je kamnit relief, ki predstavlja motiv "Veronika podaja Kristusu prt". Relief je med vsemi štirimi najboljše ohranjen. Oltar nima letnice (povzeto iz Strokovnih zasnov za KNP Goče, ZVKD OE NG, 2017).

Javna razsvetljava

Na območju naselja je izvedena javna razsvetljava v zračni izvedbi. Svetilke so nameščene na fasadah stavb.

V okviru načrtovane celovite prenove komunalne opreme naselja je predvideno kabliranje dovodov električne energije za svetila javne razsvetljave v tleh. Obstoječi zračni vodi se ukinejo in odstranijo. Obstoječe svetilke se ohranijo in dopolnijo z dodatnimi svetilkami.

Vse ceste, ulice, pešpoti in parkirišča na celotnem območju urejanja se opremi z javno razsvetljavo. V historičnem delu naselja (ureditvena enota 1,2) se predvidi javna razsvetljava na fasadah objektov, ob glavni cestni povezavi izven historičnega jedra in ob poti do pokopališča se predvidi prosto stoječe svetilke. Razvod razsvetljave se izvede z upoštevanjem bivalne namembnosti Goč, ki je v prvi vrsti spalno naselje in ne potrebuje močne razsvetljave.

Oblikovanje svetil ne predstavlja historične podlage, zato se lahko oblikuje po modernejših principih. Katalog urbane opreme služi kot vodilo glede oblikovanja, natečajniki pa lahko določijo materiale in obliko sami.

Slika 27: Javna razsvetljava (Vir: Občina Vipava)

Lastništvo

Meja natečajnega območja v pretežnem delu poteka po zemljiščih v lasti Občine Vipava ter je praviloma določena do stika tlakovane javne površine s fasadami objektov oziroma do robov obstoječih zidov in drugih prostorskih omejitev. Parcelne meje znotraj natečajnega območja večinoma niso dokončno urejene, zato meja natečajnega območja ne sledi nujno evidentiranim parcelnim mejam.

Slika 28: Preplet javnega in zasebnega (Vir: Občina Vipava)

Natečajniki lahko v okviru celovite prostorske zasnove predlagajo tudi rešitve, ki vključujejo oziroma se navezujejo na zemljišča v zasebni lasti, kadar je to smiselno z vidika celovitega urejanja odprtih javnih površin naselja. Takšne rešitve ne pomenijo neposredne podlage za izvedbo posegov na zasebnih zemljiščih, temveč bodo naročniku lahko služile kot strokovna podlaga za nadaljnje urejanje prostora, usklajevanje z lastniki zemljišč, določanje pogojev za bodoče posege ter pripravo sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta oziroma drugih prostorskih aktov.

Seznam lastništva zemljiških parcel na natečajnem območju:

Parcela (vse k.o. Goče)	Lastnik / status	Delež	Površina (m ²)
Trgi, ulice in gase			
1430/1	Javno dobro	1/1	139
1431/1	Občina Vipava	1/1	335
1440/2	Občina Vipava	1/1	307
1440/3	Občina Vipava	1/1	1315
1441	Občina Vipava	1/1	75
34/4	Občina Vipava	1/1	378
1276/2	Občina Vipava	1/1	393
1447/3	Občina Vipava	1/1	5750

Podatki o geomehanskih, hidroloških, značilnostih lokacije

Podatki v nadaljevanju izhajajo iz strokovnih podlag, ki so bile izdelane za potrebe Občinskega podrobnega prostorskega načrta za naselje Goče ter projekt DGD "Komunalna infrastruktura za naselje Goče«, ki ga je pod št. projekta 202105/059 v juniju 2022 izdelal Vodar d.o.o ter Geološko geomehanski elaborat: OPPN Goče, št. projekta 181/2021, Tempos d.o.o., december 2021, dodatno mnenje glede odvodnje: OPPN Goče, Tempos d.o.o., september 2023, - Geološko-geomehansko poročilo o ogledu in raziskavah na območju predvidene ureditve komunalne infrastrukture za naselje Goče, občine Vipava, št. projekta 24-6/2022, junij 2022.

Inženirsko-geološke razmere na območju Goč:

Za ožje obravnavano območje je značilno relativno plitvo nahajanje matične podlage, ki jo gradijo preperle in razpokane flišne plasti. Debelina preperine s krovnim slojem humusa se večinoma nahaja v debelini do 0,5 m, ponekod do 1,0 m. Redkeje je debelina preperine s humusom večja od 1,0 m. Vpad flišnih plasti poteka v smeri proti severovzhodu, s tem pa so povezane nestabilnosti severno usmerjenih pobočij. Pogosti so zdrsi znotraj matične podlage (po plastnatosti) v nezaščitenih vkopih. Podzemna voda se nahaja znotraj preperine, na kontaktu z matično podlago. Ta je sicer na manjših grebenih, ki delujejo kot lokalna razvodnica, lahko odsotna.

Hidrogeološke razmere

Iz opozorilne karte poplav z 10 in 100-letno povratno dobo izhaja, da za obravnavno območje poplave niso značilne. Zaporedje flišnih kamnin se v hidrogeološkem smislu smatra kot zelo slabo prepusten člen. Za laporje, peščenjake in breče, ki gradijo flišno zaporedje je značilna razpoklinska prepustnost.

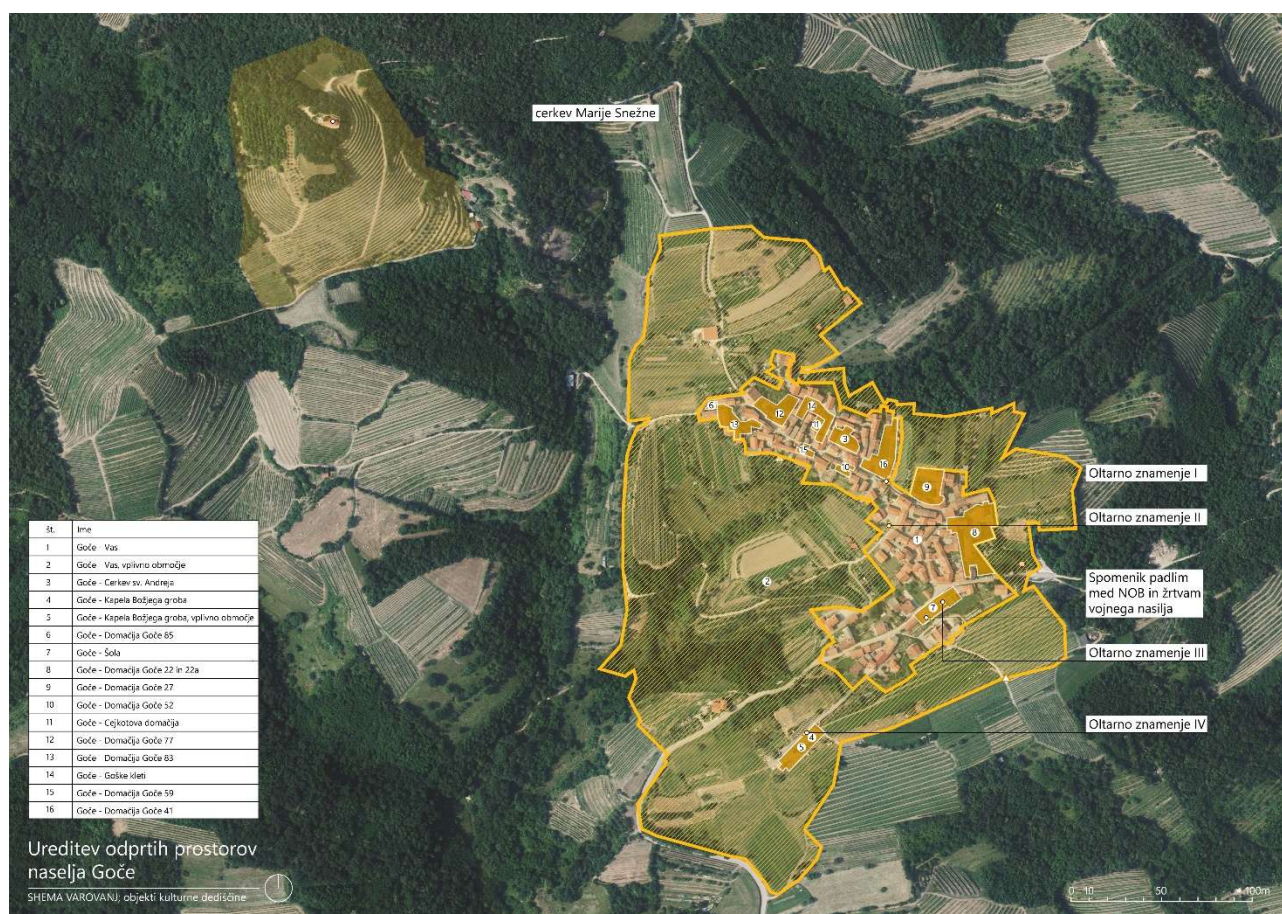
Podrobni podatki o obstoječih objektih in ureditvah na natečajnem območju

Celotno natečajno območje obdelave se nahaja v območju kulturnega spomenika naselja Goče (Enota dediščine Goče-Vas, EŠD 157).

V ali neposredno ob natečajnem območju se nahajajo objekti kulturne dediščine:

ESD	IME	REZIM	TIP
157	Goče - Vas	spomenik	naselbinska dediščina
157	Goče - Vas	vplivno območje spomenika	naselbinska dediščina
3646	Goče - Cerkev sv. Andreja	spomenik	sakralna stavbna dediščina
3650	Goče - Kapela Božjega groba	spomenik	sakralna stavbna dediščina
3650	Goče - Kapela Božjega groba	vplivno območje spomenika	sakralna stavbna dediščina
9767	Goče - Domačija Goče 85	dediščina	profana stavbna dediščina
19176	Goče - Šola	dediščina	profana stavbna dediščina
19177	Goče - Spomenik padlim med NOB in žrtvam vojnega nasilja	dediščina	memorialna dediščina
30259	Goče - Domačija Goče 22 in 22a	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30260	Goče - Domačija Goče 27	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30261	Goče - Domačija Goče 52	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30262	Goče - Cejkotova domačija	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30263	Goče - Domačija Goče 77	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30264	Goče - Domačija Goče 83	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30265	Goče - Goške kleti	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30266	Goče - Domačija Goče 59	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30267	Goče - Domačija Goče 41	dediščina priporočilno	profana stavbna dediščina
30278	Goče - Oltarno znamenje I	spomenik	sakralna stavbna dediščina

30279	Goče - Oltarno znamenje II	spomenik	sakralna stavbna dediščina
30280	Goče - Oltarno znamenje III	spomenik	sakralna stavbna dediščina
30281	Goče - Oltarno znamenje IV	spomenik	sakralna stavbna dediščina

Slika 29: Prikaz objektov kulturne dediščine (Vir: Občina Vipava)

Krajinsko arhitekturne značilnosti natečajnega območja

Naselje v odnosu do zelenega prostora deluje odprto in se proti njemu odpira na zahod, kar nakazuje na sočasni in organski razvoj mestnega tkiva v odnosu z zelenimi površinami in naravnimi danostmi prostora. Zeleni sistem na obodu naselja predstavljajo kmetijske obdelovalne površine, ki odražajo odnos uporabnika do zunanega okolja. Površine na ravnem delu platoja so namenjene njivam in zelenjavnim vrtovom uporabnikov, površine v naklonu pa so namenjene predvsem vzgoji visokodebelnih sadovnjakov in vinske trte na značilnih obdelovalnih terasah. Kmetijske obdelovalne površine so členjene z manjšimi zaplatami gozdu in mejicami, ki služijo kot zaščita pred močno burjo s severovzhoda. Prav zaradi burje, ki je v zimskih časih še posebej močna, so kmetijske površine v večji meri urejene na zahodni strani naselja. Tako kot obdelovalne površine se je tudi naselje razvijalo organsko in v direktnem odnosu do okolja, kar nakazuje strnjena gradnja in ozke ulice – gase, ki v zimskem času branijo uporabnike pred močno burjo, v poletnih časih pa prijetno hladijo vaše trge in borjače.

Znotraj naselja se ozke gase lokalno razširijo v manjše trge, za zasebnimi vhodi – portoni pa na borjače prebivalcev. Trgi predstavljajo družabne prostore in utrip lokalne skupnosti, kar uporabnike povezuje v močno skupnost. Oblikovani so kot odprte površine v večini primerov brez dreves in drugih zelenih ureditev, zgolj z minimalno urbano opremo, ki direktno odgovarja uporabnikovim potrebam. Organizirani so na način, da oživijo v popoldanskih in večernih urah, kar nakazuje, da so se preteklosti prebivalci šele takrat vrnili z vsakodnevnih opravil ter se nato umirili ob pogovoru in druženju s prebivalci.

Zeleni sistem mesta tako predstavljajo obodne zelene površine, v naselju pa večjih zelenih ureditev ni. Lokalno se pojavljajo manjše zelene ureditve in posamezna visokodebelna drevesa, ki so v večini primerov postavljena pred vhode v stanovanjske objekte ali na zasebne borjače. Drevesna vrste, ki se pogosto pojavljajo so: murva (*Morus Alba ali Morus Nigra*), figa (*Ficus carica*), lipa (*Tilia Cordata*) in oreh (*Juglans Regia*).

Krajinska podoba naselja je neposredno vezana na kulturno krajino in obdelavo le te. Kmetijske površine, ki so neposreden odgovor potreb prebivalcev v današnjem času in preteklosti, predstavljajo zeleno kuliso grajenemu, ki skupaj ustvarjata podobo naselja, kot ga poznamo. Ohranjanje kulturne krajine naselja in njegove okolice je zato prioriteten in jo je potrebno v prihodnosti dodatno vzpodbujati.

Slika 30: Ureditve z drevesom ob vstopu v naselje (Vir: Občina Vipava)

Dejavnosti in prireditve na natečajnem območju

Namen natečaja je ureditev odprtih prostorov, ki bodo omogočali raznolike javne dejavnosti na prostem. Javne površine predstavljajo pomembna središča družbenega življenja vasi Goče, saj omogočajo izvajanje kulturnih, turističnih, športnih, verskih in medgeneracijskih aktivnosti ter prispevajo k ohranjanju identitete in živahnega utripa vasi. Predlagane vsebine in scenariji dogodkov naj bodo podprti z ustreznimi prostorskimi rešitvami, prikazani z grafično prostorsko predstavitvijo.

Slika 31: Trgi na natečajnem območju, kjer potekajo prireditve

Seznam prireditev in različnih dejavnosti na natečajnem območju:

1. Trg pred Podružnično šolo Goče 6

- sprejem turističnih avtobusov (približno dvakrat tedensko),
- zbirno mesto za pustno povorko,
- zbiranje udeležencev čistilne akcije,
- prvomajska budnica,
- postajališče potujoče trgovine (vsak ponedeljek, sredo in soboto),
- postajališče potujoče pekarnice (dvakrat tedensko),
- postajališče potujoče knjižnice (enkrat mesečno),
- postajališče za avtobuse redne linije in šolske avtobuse.
- postajališče potujoče ribarnice (enkrat tedensko),
- postanki potujočega sladoleda v poletnih mesecih (junij, julij in avgust),
- decembra postavitve praznične razsvetljave in vaškega božičnega drevesa.

2. Vaški plac J'gno, med objektoma Goče 20 in 25

- trije filmski večeri v poletni sezoni,
- koncerti in drugi kulturno-zabavni dogodki v mesecih junij, julij in avgust,

- osrednji prostor za poletna druženja krajanov in obiskovalcev.

3. Trg pred hišo Goče 51

- poletna večerna druženja krajanov,
- druženja po nedeljskih in prazničnih mašah.

4. Prostor pri Kodretovih (Goče 43)

- območje komunske štirne in vaškega znamenja (pil),
- pomemben prostor ohranjanja kulturne dediščine,
- ob prazniku svetega Rešnjega telesa skozi vas poteka procesija, pri kateri so vaški pili posebej izpostavljeni in predstavljajo pomemben del verske ter kulturne tradicije.

5. Pinterjev plac

- druženja krajanov po maši,
- zbirno mesto in del poti velikonočnih procesij,
- procesija ob prazniku Svetega Rešnjega telesa in krvi (telovska procesija),
- prostor ohranjanja vaških običajev in medgeneracijskega druženja.

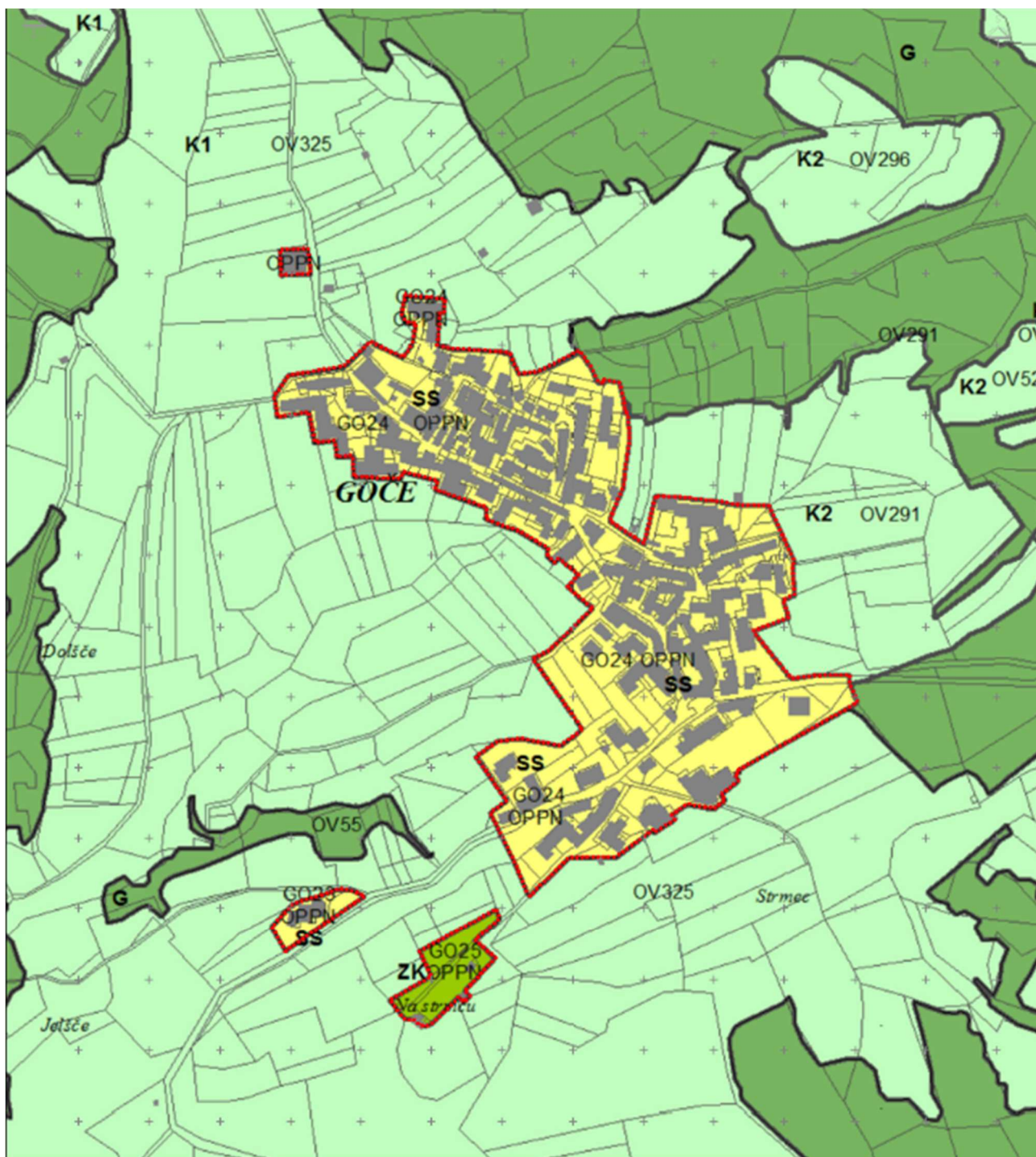

Slika 32: Raznoliki dogodki se odvijajo čez celo leto (Vir: Krajevna skupnost Goče), v prvi vrsti fotografije trga pred podružnično šolo, v drugi vrsti fotografije s prireditev na vaškem placu J'gno, spodaj levo trg pri stari šoli, današnja KS, spodaj desno trg pred hišo 51.

Veljavni prostorski akti

Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Vipava – OPN občine Vipava (Ur. list RS, št. 9/2014, 87/2014, 8/2015-popr., 26/2016, 69/2017, 44/2025, 73/2025) in Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za naselje Goče (za EUP GO23, GO24, GO25 in GO30) (Ur. list RS, št. 82/2025)

Natečajno območje v celoti spada v enoto urejanja prostora EUP GO24, ki spada pod namensko rabo SSc – Stanovanjske površine urbanih središč in so namenjene samo bivanju brez ali s spremljajočimi dejavnostmi, ki služijo dnevnim potrebam prebivalcev na tem območju.

Slika 33: Prikaz namenske rabe prostora (Vir: OPPN Goče)

Izvelek bistvenih določil iz veljavnih prostorskih aktov

Povzetki in določila občinskega prostorskega načrta so podani kot priporočene usmeritve natečajnikom. Ob ustrezni obrazložitvi so dopustna odstopanja.

Na natečajnem območju veljajo naslednja določila OPPN, ki se nanašajo na oblikovanje odprtih prostorov:

17. člen (usmeritve za oblikovanje in trgov):

(1) Pri oblikovanju javnih površin se upošteva konservatorski načrt za prenovu naselja, ki je sestavni del tega OPPN, in v katerem so oblikovalski koncepti za urejanje javnih površin naselja natančno predpisani. Skladno z usmeritvami ZVKDS se namesto togih »oblikovalskih navodil« uvaja konservatorske usmeritve naravnane k ciljem in ne k metodi.

(2) Pri izbiri in oblikovanju urbane opreme ter drugih posameznih elementih, ki so sestavni del javnih površin, se upoštevajo pogoji za oblikovanje, določeni v katalogu urbane opreme, ki je sestavni del tega OPPN. Urbana oprema na območju javnih površin mora biti oblikovana enotno. Postavljena mora biti tako, da ne ovira rabe javnih površin in drugih objektov ter vzdrževanja gospodarske javne infrastrukture.

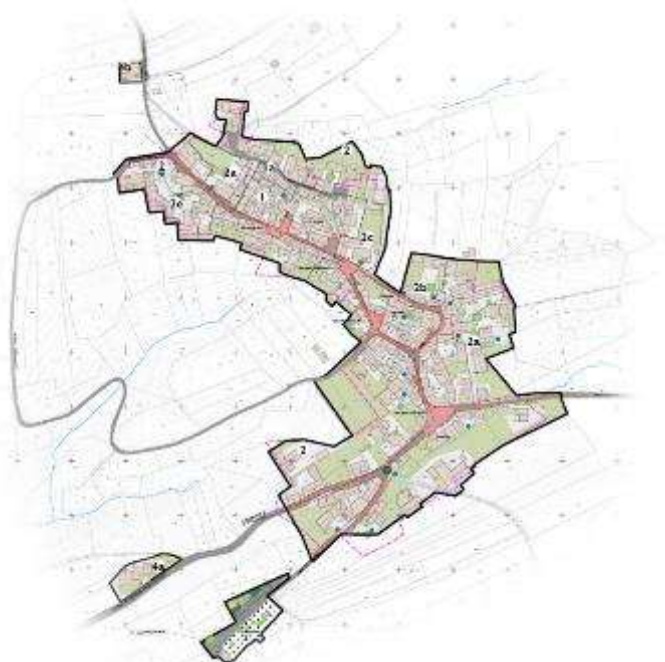
(3) Urejanje ulice in trgov je treba predvideti na način, da sta izkazana hierarhija in pomen javnega prostora, v katerem ulice in trgi predstavljajo glavni nivo, gase pa ostajajo v podrejenem planu. Slednje se doseže z uporabo materialov, elementov, tlakov in z barvami, kot je predvideno v konservatorskem načrtu.

(4) Glavne ceste skozi naselje se izvedejo v asfaltu. Stranske ulice in gase se gradijo v betonu in pesku. Pragovi stanovanjskih hiš se poudarijo v kamnu.

(5) Glavna cesta skozi naselje povezuje štiri historične trge (Pintarjev plac, Trg ob stari šoli, Trg pred hišo št. 41 in trg pri novi šoli), ki se podarijo s posebnim oblikovanjem in spremembami v tlaku. Na enak način se s poudarkom lahko oblikujejo tudi druge javne površine, kjer prostor izkazuje potencial za namen prireditev, družabnih dogodkov ipd. Lokacije trgov so prikazane v grafičnem delu OPPN.

(6) Posamično večje drevje, skupine drevja in omejki znotraj območja urejanja, ki ne ovirajo načrtovanih ureditev, se v čim večji meri ohranijo in smiselno vključijo v zasnovo zunanjih ureditev. V primeru novih ozelenitev javnih površin naj se uporablja avtohtona, submediteranska vegetacija.

(7) Na območju ureditvene enote 3 se pogleda na naselje ne sme zastirati z visoko drevesno vegetacijo ali drugim ureditvami.

Slika 34: Ureditvene enote (Vir: OPPN Goče)

18. člen (splošna merila in pogoji komunalnega urejanja)

- (1) Na območju naselja je zgrajena obstoječa infrastruktura v naslednjem obsegu: cestno, vodovodno, elektroenergetsko in telekomunikacijsko omrežje ter javna razsvetljava. Komunalne odpadne vode so speljane v pretočne greznice z iztokom v sistem mešane kanalizacije ali neposredno v mešano kanalizacijo z iztokom v naravo.
- (2) Predvidena je celovita prenova komunalne opreme v naselju, ki se načrtuje skladno s projektom DGD, Komunalna infrastruktura za naselje Goče, ki jo je pod št. projekta 202105/059 v juniju 2022 izdelal Vodar d.o.o. Načrtovana komunalna ureditev obsega ločeno fekalno in meteorno kanalizacijo ter novo vodovodno omrežje. V okviru celovite prenove je predvideno tudi kabliranje zračnih tras obstoječih elektro vodov, telekomunikacijskih vodov in javne razsvetljave ter prenova obstoječega zgornjega ustroja cest, ki bo zaradi načrtovane vgradnje infrastrukturnih vodov prekopan. Z namenom oblikovanja celovitih rešitev je v OPPN obravnavan tudi objekt Goče 70A, ki se nahaja v vplivnem območju prostorskega akta.
- (3) V območju urejanja je dovoljena tudi gradnja drugih vodov gospodarske javne infrastrukture in priključkov nanje, v kolikor se to izkaže za potrebno zaradi potreb predmetnega območja ali sistemskih potreb na širšem območju. Taki posegi ne smejo onemogočati izvedbe načrtovanih ureditev znotraj območja urejanja.
- (4) Komunalne ureditve se izvajajo na način, ki zagotavlja ustrezno varstvo okolja, ustreza obrambno-zaščitnim zahtevam in je v skladu z ostalimi področnimi predpisi. Po izgradnji nove oz. rekonstrukciji obstoječe komunalne infrastrukture je priključitev celotnega naselja nanjo obvezna.
- (5) Pri projektiranju infrastrukturnih vodov je treba upoštevati medsebojne odmika med posameznimi vodi in pogoje upravljavcev. Zaradi varovanja stavbne in naselbinske kulturne dediščine so (ob soglasju upravljavca) mestoma dopustni tudi manjši odmiki od predpisanih, saj zaradi izrazito strnjene pozidave razširitev koridorjev brez posegov v obstoječe objekte ne bi bila mogoča.
- (6) Komunalni vodi morajo praviloma potekati po javnih površinah naselja. V skupni izkopni jarek se umesti vso komunalno infrastrukturo. Vgradnjo infrastrukture v cestno telo je priporočljivo izvesti v posebnih ceveh, ki omogočajo popravila in obnovo brez kasnejših prekopov. Značilen prečni prerez poteka komunalne infrastrukture je prikazan v konservatorskem načrtu, ki je sestavni del OPPN.
- (7) Pri projektiranju in izvedbi komunalne infrastrukture je treba upoštevati, da je v prostor umeščena tako, da ne prizadene varovanih vrednot in materialne substance dediščine ter da se hkrati zagotovi tudi njena prostorska in likovna integriteta. Ker so objekti del varovane stavbne dediščine, posegi vanje niso dopustni, razen odstranitve posameznih infrastrukturnih elementov, kot so npr. zračni elektro vodi, inštalacijske omarice na fasadah ipd.
- (8) Komunalni infrastrukturni vodi se praviloma izvedejo podzemno, razen če gre za poseg na arheološkem najdišču in če se s predhodnimi raziskavami izkaže, da poseg na konkretni lokaciji ni možen. V podzemni nivo se lahko umesti tudi prostor za zbiranje odpadkov.
- (9) Gradnjo, rekonstrukcijo in prenovo komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture je treba izvajati časovno usklajeno z ureditvijo ulic naselja, ureditvijo javnih površin (trgov) oziroma gradnjo na tangiranih objektih.
- (10) Potek obstoječe in načrtovane prometne, komunalne, energetske in telekomunikacijske infrastrukture je prikazan v grafičnem delu OPPN.

19. člen (cestno omrežje)

- (1) Območje se prometno navezuje na sosednje enote urejanja prostora preko javne ceste iz smeri Vipava na JZ robu naselja (JP odsek št. 958491), ki poteka skozi celotno naselje v smeri proti severu in se izven območja OPPN nadaljuje v smeri Erzelj, ter javne ceste iz smeri Manče na JV robu naselja (JP odsek št. 9584519).
- (2) Ohranja se obstoječa prometna mreža. Vse javne ceste v naselju so urjene kot mešana površina za pešce, kolesarje in motorni promet. Širitev prometnic v območju naselja zaradi obstoječe urbanistične zasnove naselja

ni možna. Koncept prometne ureditve temelji na umirjanju prometa v starem jedru naselja in ureditvi povezovalnih cest med posameznimi deli naselja s širitvijo obstoječih poljskih in javnih poti po odsekih, tako da se omogoči čim boljši dostop in dostava tudi za severozahodni del naselja.

(3) Omrežje ulic in gas v naselju se prenavlja z namenom izboljšave tehničnih in varnostnih elementov. Za vgradnjo infrastrukture v cestno telo se priporoča izvedba v posebnih ceveh, ki omogočajo popravila in obnovo brez kasnejših prekopov. Način ureditve prometnih površin je prikazan v konservatorskem načrtu za prenovu naselja, ki je sestavni del OPPN.

(4) V naselju je predvidena omejitev motornega prometa. Razen za potrebe prebivalcev ter za dostavo in intervencijo dostop za druge obiskovalce v strnjeno naselje ni dopusten (ureditvene enote 1, 1a, 2, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e), v kolikor ni zagotovljena možnost parkiranja na gradbeni parceli ponudnika storitve. V nasprotnem primeru se za obiskovalce dopusti dostop z osebnimi vozili samo do naselja oz. do lokacije obstoječih parkirišč.

(5) V naselju se zagotavlja dodatna prometna varnost z omejitvijo hitrosti vozil v skladu s prometno tehničnimi predpisi, ki mora biti sestavni del načrta prometne ureditve območja.

(6) V naselju ni ločenih kolesarskih stez. Na javnih površinah znotraj naselja je predvidena postavitve stojal za kolesa ob pokopališču, na trgu pred novo šolo, na trgu pred staro šolo, na Pintarjevem placu, lahko pa tudi na drugih primernih lokacijah. Način izvedbe je prikazan v katalogu urbane opreme, ki je sestavni del tega OPPN.

(7) Obstoječe pešpoti znotraj naselja se prenove in ustrezno opremi (tlaki, osvetlitev, varovalne ograje). Način izvedbe je prikazan v katalogu urbane opreme, ki je sestavni del tega OPPN. Katalog urbane opreme služi kot vodilo glede oblikovanja, natečajniki pa lahko določijo materiale ter oblikujejo urbano opremo sami.

20. člen (mirujoči promet)

(1) Parkiranje osebnih vozil za prebivalce naselja se prednostno zagotavlja na gradbenih parcelah oz. funkcionalnih površinah objektov. Parkirna mesta, ki niso zagotovljena v garažah v sklopu objektov, se utrdijo v ščetkanem betonu ali betonu s prodcem ter ne smejo biti nadkrita.

(2) Tako prebivalci kot obiskovalci imajo zagotovljeno možnost parkiranja osebnih vozil tudi na obstoječih parkiriščih ob pokopališču (ureditvena enota 3), na parkirišču ob balinišču (ureditvena enota 2) in ob dovozni cesti neposredno ob JV robu območja OPPN. Prebivalci vasi lahko koristijo tudi parkirišče na trgu pri osnovni šoli.

(3) Za uporabnike storitev se lahko dodatna parkirna mesta zagotovijo na območju gradbene parcele ponudnika storitve.

(4) Parkirišče za avtobuse je obstoječe ob dovozni cesti neposredno ob JV robu območja OPPN. Za namen obračanje avtobusa se ob nezasedenosti uporablja tudi parkirišče na trgu pri novi šoli. Ostala parkirišča za avtobus niso dostopna.

(5) Javna parkirišča je dopustno urejati v asfaltni ali v peščeni izvedbi z ustrezno urejenim odvodnjavanjem. V primeru uporabe gramoza je treba pod povoznim materialom predvideti vodo nepropusten material.

24. člen (javna razsvetljava)

(1) Na območju naselja je izvedena javna razsvetljava v zračni izvedbi. Svetilke so nameščene na fasadah stavb.

(2) V okviru načrtovane celovite prenove komunalne opreme naselja je predvideno kabliiranje dovodov električne energije za svetila javne razsvetljave v tleh. Obstoječi zračni vodi se ukinejo in odstranijo. Obstoječe svetilke se ohranijo in dopolnijo z dodatnimi svetilkami.

(3) Ves javni prostor (ulice, trgi) na območju urejanja se opremi z javno razsvetljavo. V historičnem delu naselja (ureditveni enoti 1, 2) se svetilke/svetila prednostno umešča na fasade objektov ali v obliki talne izvedbe. Ob

glavni cestni povezavi izven historičnega jedra in ob poti do pokopališča se svetilke umešča kot prosto stoječe elemente. Dovoljena je tudi osvetlitev posameznih elementov, detajlov na objektih ali objekta kot celote.

(4) Javna razsvetljava se lahko oblikuje po modernejših principih. Način izvedbe je prikazan v katalogu urbane opreme, ki je sestavni del tega OPPN, ki pa za izdelovalca natečajne naloge ni obvezujoč.

(5) Svetilke morajo biti razporejene tako, da jakost osvetlitve ustreza veljavnim področnim predpisom. Svetilnost in usmerjenost svetil mora biti skladna s predpisi, ki urejajo svetlobno onesnaženost okolja. Namestitve novih obcestnih svetilk se omeji na minimum. Med 22. in 5. uro mora biti moč osvetljevanja zmanjšana. Reklamna in okrasna osvetlitev je časovno omejena in sicer največ do 22. ure.

(6) Pri načrtovanju in izvedbi zunanjega osvetljevanja na območju OPPN je treba upoštevati tudi vse pogoje in omejitve z vidika ohranjanja narave, določenih v 4. in 5. odstavka 33. člena tega odloka.

Izvleček iz strokovnih podlag

Za pripravo OPPN Goče je bilo izdelanih več strokovnih podlag, ki predstavljajo temelj za načrtovanje prostorskih ureditev in celovito prenovo naselja. Osrednja strokovna podlaga je Konservatorski načrt za prenovo naselja Goče, ki opredeljuje varovane prostorske in arhitekturne vrednote naselja ter določa smernice za njihovo ohranjanje in razvoj. Njegove usmeritve so bile neposredno prenesene v tekstualni in grafični del OPPN ter predstavljajo osnovo za oblikovanje odprtega prostora, prenovo objektov, prometnih ureditev in komunalne infrastrukture.

Konservatorski načrt za prenovo naselja Goče (KNP) predstavlja strokovno podlago za varovanje in razvoj naselja ter ga je pri pripravi natečajnih rešitev treba upoštevati. Natečajniki naj usmeritve KNP razumejo predvsem kot opredelitev varovanih vrednot, ciljev in prostorskih razmerij, medtem ko se konkretna oblikovna rešitev javnega prostora prepušča avtorski interpretaciji natečajnikov.

Poleg konservatorskega načrta so bile izdelane tudi strokovne podlage, ki preverjajo okoljsko, geološko, hidrološko in tehnično ustreznost predvidenih ureditev ter zagotavljajo njihovo dolgoročno izvedljivost. Med njimi so Okoljsko poročilo, Geološko-geomehanski elaborat, Dodatno mnenje glede odvodnje, Strokovna podlaga odvajanja in čiščenja komunalnih ter padavinskih voda ter projektna dokumentacija komunalne infrastrukture.

Okoljsko poročilo

V okviru priprave OPPN je bilo izdelano Okoljsko poročilo, v katerem so bili presojeni vplivi načrtovanih ureditev na posamezne sestavine okolja. Ministrstvo, pristojno za okolje, je potrdilo ustreznost okoljskega poročila in ocenilo, da so vplivi načrtovanih ureditev ob upoštevanju predvidenih omilitvenih ukrepov sprejemljivi. Ugotovljeno je bilo, da načrtovana prenova omogoča revitalizacijo naselja ob hkratnem ohranjanju kakovosti bivalnega okolja, naravnih danosti in kulturne krajine.

Geološko-geomehanski elaborat

Območje Goč leži na slabo sprijetih flišnih kamninah, ki so občutljive na erozijske procese, zato je bila izdelana geološko-geomehanska presoja stabilnosti terena. Raziskave so pokazale, da ponikanje padavinskih, zalednih, drenažnih in komunalnih voda na območju naselja ni dopustno, saj bi lahko povzročilo povečanje erozije in poslabšanje stabilnosti pobočij. Kot dolgoročno ustrezna rešitev je bila določena izgradnja komunalne infrastrukture z nadzorovanim odvajanjem voda.

Elaborat je opredelil tudi dve geološko zahtevnejši območji (jugovzhodni del ureditvene enote 2 in vzhodni del ureditvene enote 4a), kjer so za vse zahtevnejše posege potrebne dodatne geološko-geomehanske raziskave ter izvedba podpornih, drenažnih in stabilizacijskih ukrepov. Na preostalem delu območja posebne geološke omejitve niso bile ugotovljene.

Geološko-geomehanski elaborat je v celoti del natečajni prilog (D_01_OPPN_Goče).

Strokovna podlaga odvajanja in čiščenja voda

Za območje OPPN je bila izdelana tudi hidrološko-hidravlična analiza odvajanja komunalnih in padavinskih voda. Analiza je pokazala, da načrtovana pozidava ne povzroča bistvenih sprememb odtočnega režima ter da obstoječi vodotoki omogočajo prevajanje dodatnih količin meteornih voda. Na tej podlagi je bila kot ključna razvojna usmeritev določena izgradnja ločenega kanalizacijskega sistema z nadzorovanim odvajanjem voda. Do njegove izgradnje so predvidene začasne rešitve odvajanja v obstoječi kanalizacijski sistem oziroma vodotoke, kjer je to dopustno.

Projektna dokumentacija v povezavi z gospodarsko javno infrastrukturo

Izdelana je bila DGD dokumentacija – Komunalna infrastruktura za naselje Goče, št. projekta 202105/059, junij 2022, dokumentacijo je izdelal Vodar d.o.o., Pečovnik 23, 3000 Celje.

Z dokumentacijo je predvidena celovita prenova komunalne opreme v naselju Goče, ki obsega javno fekalno kanalizacijo, ločeno meteorno kanalizacijo za odvajanje padavinskih voda s cest in strešin, ki gravitirajo na ceste, novo vodovodno napeljavo ter kabliranje srednje napetostnega elektro voda v tleh v območju naselja.

Opisana gradnja je bistveni del DGD in del vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja. Vsi vodi so načrtovani v skupnem koridorju v cestnem telesu oz. v dostopnih poteh med objekti.

Ob celoviti prenovi komunalne infrastrukture bo potekalo tudi kabliranje zračnih NN elektro vodov, TK vodov in javne razsvetljave v tleh ter prenova zgornjega ustroja ceste, ki bo zaradi vgradnje GJI prekopan. Ta hkratna predvidena dela so v projektu usklajena s trasami kanalizacije, vodovoda in SN elektro voda. Usklajeni so tudi priključki posamezne vrste GJI do objektov.

V nadaljevanju so podani podatki iz izdelane projektne dokumentacije:

FEKALNA KANALIZACIJA

Predvidena je fekalna kanalizacija v skupni dolžini 2.400 m, ki poteka delno v cestnem telesu in delno v območju dostopnih poti. Fekalna kanalizacija predvideva priključitev vseh stanovanjskih objektov v vasi, priključki so usklajeni s stanjem obstoječih iztokov iz objektov oz. greznic.

METEORNA KANALIZACIJA

Predvidena je nova ločena meteorna kanalizacija za odvajanje padavinskih voda s cest in strešin, ki gravitirajo na cesto. Meteorna kanalizacija bo potekala v trasi ceste oz. dostopnih poti. Meteorna kanalizacija je predvidena v šestih ločenih enotah, ki se gravitacijsko zaključujejo s cevniimi zadrževalniki hipnega odtoka, katerih prelivi so speljani po plitvi irigaciji, vzporedni s v traso obstoječe meteorne kanalizacije, ki se steka v bližnje vodotoke.

VODOVOD

Vodovodno omrežje je predvideno po trasi ceste in dostopnih poti, vodomerni jaški so predvideni v cesti. Z namenom reduciranja gostote jaškov v cesti, se več vodomernih števecv umešča v isti jašek, kot je urejeno tudi v obstoječem stanju

SREDNJENAPETOSTNI ELEKTRO VOD

Predvidena je nova transformatorska postaja Goče do 630 kVA na parceli 1336 zahodno izven območja vaškega jedra.

PROMETNE POVRŠINE

Trase, umestitve in nivoji prometnih površin se ne smejo spreminjati, saj so del varovane kulturne dediščine naselja. Za namen vgradnje komunalne infrastrukture je predviden izkop, ki bo obsegal prekopavanje velike večine cestnih površin in velik del trgov pod katerimi je potrebno izvesti križanja vodov. S tem projektom je predvideno varovanje izkopov za zaščito objektov ter primerno zasipavanje gradbenega jarka, da se prepreči posedanje in druge deformacije.

Ta del projekt komunalne ureditve je mogoče nadgraditi z novo oblikovalsko ureditvijo tako, da se predvideno vgradnjo asfalta nadomesti z izbranim tlakovanjem oz. drugim določenim zaključnim slojem.

NIZKONAPETOSTNI ELEKTRO VOD

V sklopu prenove GJI je predvideno kabliranje nizkonapetostnih elektro-energijskih kablov za oskrbo objektov v tleh. Obstoječi zračni vodi se ukinejo in odstranijo.

JAVNA RAZSVETLJAVA

V sklopu prenove GJI je predvideno kabliranje dovodov električne energije za svetila javne razsvetljave v tleh. Obstoječi zračni vodi se ukinejo in odstranijo. Obstoječe svetilke se ohranijo, enotni obliki se dodajo dodatna svetila.

V sklopu prenove GJI je predvideno kabliranje telekomunikacijskih vodov za oskrbo objektov v tleh. Obstoječi zračni vodi se ukinejo in odstranijo. Predviden je koridor in vgradnja zaščitnih cevi za uvlačenje TK vodov.

Pomen za natečaj

Predvidena prenova gospodarske javne infrastrukture predstavlja pomembno izvedbeno izhodišče natečaja, vendar predmet natečaja ni omejen zgolj na površine, neposredno prizadete zaradi izvedbe infrastrukture. Natečaj obravnava javni odprti prostor kot celoto ter zahteva njegovo prostorsko in oblikovno uskladitev.

Tudi izdelane strokovne podlage predstavljajo pomembno izhodišče za pripravo natečajnih rešitev. Predlagane ureditve morajo upoštevati geološke značilnosti območja, zagotavljati nadzorovano odvajanje padavinskih voda, preprečevati povečanje erozijskih procesov ter biti usklajene z načrtovano komunalno infrastrukturo. Ob tem morajo spoštovati tudi izhodišča konservatorskega načrta, ki odprti prostor obravnava kot enega ključnih nosilcev identitete naselja Goče.

Pogoji, usmeritve in mnenja nosilcev urejanja prostora

Rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine (ZVKDS (št. NG-0120-3/2026))

Smernice varstva za naselje:

- Lega naselja v prostoru: Ohranja se obstoječi relief oziroma umeščenost naselja v prostor, kontinuiteta kmetijske rabe v neposredni bližini naselja z mrežo komunikacij, ohranja se historične poti, varuje se zlasti jugozahodni rob naselja.
- Zasnova in morfologija naselja: Lega naselja v prostoru ostaja neokrnjena, ohranja se čitljiv rob naselja, ravno tako pogledi na naselje (iz smeri glavne dostopne ceste in pokopališča). Ohranja se naselbinske strukture z zazidalnimi sistemi oz. parcelacijo, obstoječa ulična mreža, javni prostori, razporeditev odprtih prostorov v naselju, lega in gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, gabariti s prepoznanimi zgodovinsko razvojnimi fazami ter funkcijske enote naselja, domačije, stavbni nizi, trgi, gase, zelene površine, ločenost naselbinskega dela od pietetnega dela.
- Stavbne mase in detajli: Ohranja se prevladujoč stavbni tip, stavbne mase, naklon in oblika strešin, kritina, razmerje med fasadnimi površinami in stavbnimi odprtinami, gradiva, strukture, barve, namembnost objektov, historični materiali.
- Za stavbe velja prevladujoč Goriško - Vipavski stavbni tip. Gradbeni material je: kamen, les, opeka, apneni ometi. Ohranjajo se obstoječe/tipične stavbne mase. V primeru nadomestnih gradenj se obstoječi gabariti lahko spreminjajo do +/- 15% ob upoštevanju preostalih določb tega odloka. Kritina, rdeča korčna. Oblike strešin, naklon prilagojen kritju s korčno kritino. Pri vzpostavljanju nove infrastrukture se varuje historični nivo ulic, gas in vhodov v stavbe oz. pragovi. Ohranja se linije hišnih slemen, kapi in naklona streh.
- Za vse stavbe znotraj zavarovanega območja je treba upoštevati tlorisno in višinsko zasnovo (gabariti), gradivo in konstrukcijsko zasnovo, oblikovanost zunanjščine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli, stavbno pohištvo), funkcionalno zasnovo pripadajočega zunanjega prostora, sestavine in pritikline, komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na okolico, pripadajoči odprti prostor z niveleto površin in lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin.
- Ureditev parkirnih površin za avtobuse in avtodome v ureditveni enoti 3 (pokopališče) ni dopustna.
- V ureditveni enoti 3 z drevesno vegetacijo in drugimi ureditvami ni dovoljeno zastirati značilnega pogleda na naselje.
- Ohranja se dominantna vloga pokopališča s kapelico v kulturni krajini. Pri umeščanju posegov v prostor v njegovi bližini se upošteva prvenstveno pietetno funkcijo pokopališča kapelico.
- Na območju naselja postavitve oglasnih maga plakatov oz. velikih reklamnih panojev ni dopustna, ravno tako ni dopustno oglaševanje z reklamnimi panoji na fasadah in strehah objektov. Dopustne so samo

usmerjevalne table in oglaševanje za lastne potrebe na stavbah in na parcelah stavb (ob vseh vstopih v objekte), v katerih se opravlja dejavnost, pri čemer mora biti tovrstno oglaševanje znotraj območja OPPN stilno poenoteno.

- Urejanje večjih javnih parkirnih površin (na primer: za avtodome, avtobuse ipd.) znotraj naselja ni dopustno.
- V primeru potrebnih sanacij brežin zaradi nevarnosti erozije morajo biti podporni zidovi ozelenjeni. Gradnja vidnih betonskih podpornih zidov ni dopustna.
- Posamično večje drevje, skupine drevja in omejki znotraj območja urejanja, ki ne ovirajo načrtovanih ureditev, se v čim večji meri ohranijo in smiselno vključijo v zasnovo zunanjih ureditev območja. V primeru novih ozelenitev javnih površin se naj uporablja avtohtona, submediteranska vegetacija.

Smernice varstva za arheološko najdišče:

- Območje OPPN arheološko še ni raziskano.
- Ob vseh posegih v dediščino, zlasti na območju tistih delov spomenika, ki je varovan z najstrožjim varstvenim režimom, treba ob posegih v prostor ali pred gradnjo (ob izkopih zemljine, izkopih pod obstoječe temelje in tlake objektov) zagotoviti predhodne arheološke raziskave. Predhodne raziskave vključujejo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča. Raziskave morajo biti izvedene v skladu s področnimi predpisi.
- Izjemoma so dovoljeni posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju dediščine zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS. V primeru najdb izjemnega pomena se lahko zahteva sprememba izvedbenega projekta in prezentacija ostalin na mestu odkritja (in situ).

Slika 34: Goške gase (Vir: Občina Vipava)

Povzetek strokovnega stališča in usmeritev ZVKDS

Prenova odprtih prostorov ne sme biti zgolj tehnična posodobitev (npr. v sklopu komunalne ureditve), temveč mora delovati kot celostna, subtilna prezentacija spomenika. Namesto togih »oblikovalskih navodil« se uvaja konservatorske usmeritve naravnane k ciljem in ne k metodi. Sledi se naslednjim parametrom:

- V celoti se ohranjajo smernice KNP glede hierarhije ulic in trgov, koncepta »merila pešca« ter smiselno omejevanje prometa.
- Natečajne rešitve nas ponudijo sodobno arhitekturno interpretacijo prostorskih značilnosti Goč (trta, vino, kamen, prepletanje javnega in zasebnega), ki ne sme biti dobesedno ilustrativna, temveč prostorsko-kontekstualna.
- Namesto vnaprej predpisane stroge uporabe betona s prodci ali specifičnih pasov asfalta se od natečajnikov zahteva uporaba materialov, ki so kompatibilni z avtohtono gradbeno tradicijo in lokalnim kamnom ter omogočajo naravno staranje (patiniranje) v duhu kraja.
- Oblikovanje urbane opreme, svetilk in tehničnih elementov (kot so pokrovi jaškov, ki morajo obvezno omogočati vnos tlakov) se prepusti celovitemu avtorskemu konceptu natečajne rešitve, namesto da se jih predpisuje vnaprej.
- Ob vseh posegih v zemljinu je nujno zagotoviti predhodne arheološke raziskave in v primeru odkritja arhitekturnih ostankov te v celoti ohraniti na mestu odkritja – »in situ«.

Izbrana natečajna rešitev lahko služi kot strokovna podlaga za potrebne spremembe in dopolnitve OPPN-ja. V kolikor bo z natečajem pridobljena rešitev prepoznana kot najkakovostnejša in bo skladna z varstvenim režimom, bo predstavljala legitimno podlago za sanacijo prostorskega akta in uspešno izvedbo komunalne ter estetske prenove naselja.

Strokovno stališče in usmeritev ZVKDS (št. NG-0120-3/2026) so v celoti del natečajnih prilog D5.

Slika 35: Kmetijska dejavnost je sestavni del naselja (Vir: Občina Vipava)

Usmeritve za urbanistično, arhitekturno, krajinskoarhitekturno, programsko in drugo zasnovo

Splošne usmeritve za natečaj

V natečaju naj natečajniki pripravijo rešitve, ki bodo v skladu z razpisanimi cilji, nameni, izhodišči in usmeritvami. Upoštevati morajo zgodovinski in arhitekturni razvoj Goč, ohranjati in poudarjati identiteto in kontinuiteto razvoja naselja. Prenove naj poleg smernic pristojne službe upoštevajo še naslednje usmeritve:

- Na javne odprte površine se smiselno umešča prvine, ki zvišujejo kakovost bivanja v urbanem prostoru na način, da so vsem uporabnikom dostopne v najširšem pomenu torej: fizično, vizualno in simbolno.
- Na javnih odprtih površinah se za vse uporabnike in uporabniške skupine zagotavlja kompleksnost, pestrost in mnogoterost prostorov.
- Prostore naj se členi tako, da ponujajo tako zasebnost kot vključevanje v družabne dejavnosti.
- Z načinom oblikovanja naj se zagotavlja enotnost prostora, ki zvezno teče in je oblikovan tako, da enakovredno vključuje vse uporabnike, ne glede na način gibanja.
- Javne odprte površine naj se načrtuje in oblikuje tako, da se zagotavlja čim bolj enakomerno porazdelitev načinov uporabe, in sicer: dolgotrajnejših aktivnih in pasivnih dejavnosti ter dejavnosti prehajanja skozi prostor.
- Dele javnih odprtih površin za potrebe posameznih dejavnosti se načrtuje tako, da se uporabe med seboj ne prekrivajo in ne izključujejo.
- Smiselno in premišljeno se ne puščajo, pač pa načrtujejo prazni prostori, ki naj jih zapolnijo pričakovani uporabniki ali skupine uporabnikov.
- Predvidenim ali želenim prevladujočim dejavnostim naj prav tako sledijo tudi oblikovalski prijemi tako prostora kot celote, kot tudi posameznih prvin v njem, z namenom privabljanja določenih skupin uporabnikov in s tem povezanih dejavnosti, naj se smiselno uporabljajo tudi oblikovalski vidiki urejanja prostora (barva, tekstura, oblike prostorskega reda ...).
- Prostor se načrtuje in oblikuje tako, da posamezni deli predstavljajo določena potencialna okolja oziroma prostore priložnosti za razvoj določene dejavnosti.
- Pri obnovi javnih odprtih površin je poleg oblikovne priporočljiva tudi vsebinska in programska prenova.

Slika 36: Panorama Goč (Vir: Občina Vipava)

Splošne usmeritve za zeleni sistem:

- dopustno je sajenje izključno avtohtone drevnine;
- odstranijo in ustrezno nadomestijo se vsa tujerodna drevesa v celotnem območju;
- sajenje novih tujerodnih drevesnih vrst ni dopustno;
- obstoječa drevesa se pri vseh gradbenih delih v njihovi bližini ustrezno zaščiti, skladno s področnim predpisom
- poudarek je na ohranjanju in obnavljanju krajinskih prvin, zlasti vegetacijskih (mejice, posamezna drevesa, gruča).

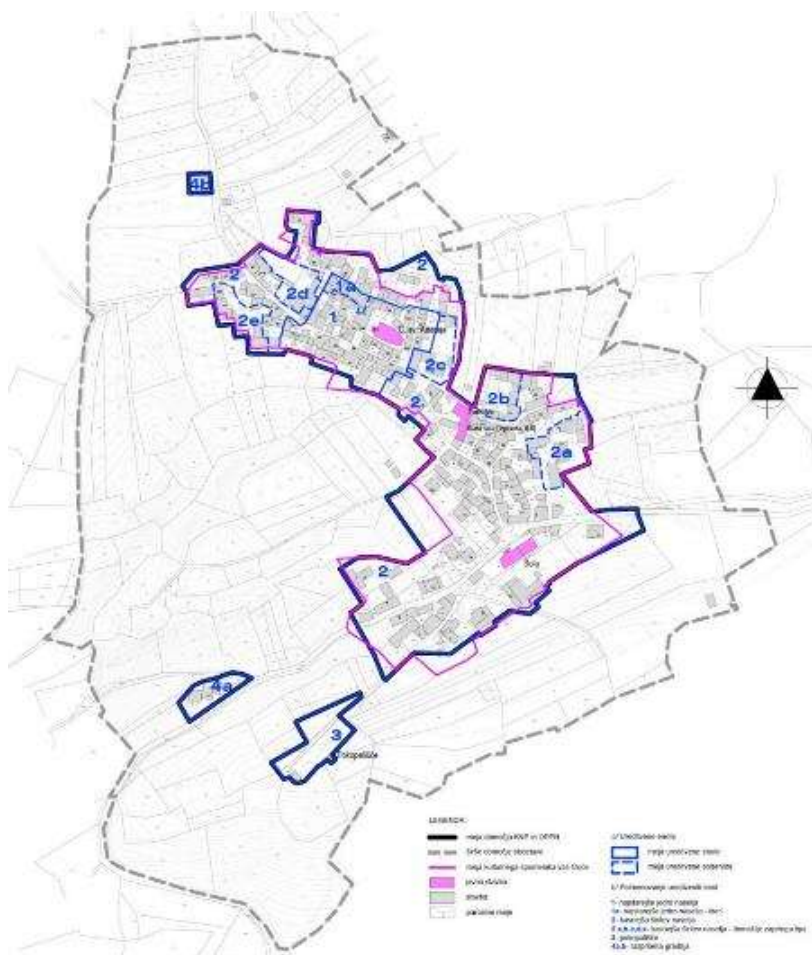
Ozelenitev ni cilj sama po sebi, temveč sredstvo za izboljšanje kakovosti javnega prostora, mikroklimatskih razmer, orientacije in bivalnega ugodja. Obseg in način ozelenitve morata izhajati iz značaja posameznega prostora ter biti usklajena z varovanjem kulturne dediščine, značilno podobo naselja in ohranjanjem pomembnih vedut.

Urbanistična zasnova

Naselje Goče se po določilih Občinskega prostorskega načrta (OPN) ureja s konservatorskim načrtom za prenovo (KNP) in z občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN). Meja analitičnega in načrtovalskega dela KNP je poenotena z območjem OPPN in obsega enote urejanja prostora (EUP) GO23, EUP GO24, EUP GO25 in EUP GO30.

Na podlagi zbranega gradiva in rezultatov predhodnih projektov, študij, anket, delavnic in zaključkov analitičnega dela KNP, dveh opravljenih raziskavah (anketa na začetku in delavnica nekoliko kasneje) ter pridobljenih smernic tangiranih upravljavcev prostora, se je izdelal načrtovalski del KNP skladno z določili Pravilnika o izdelavi KNP. Zaradi lažje umestitve konkretnega programa, predvsem pa zaradi specifičnosti posameznih ureditev, je obravnavani prostor razdeljen na manjše, smiselno zaokrožene celote – enote urejanja prostora oziroma manjše prostorske podenote. Po teh enotah so oblikovani splošni oziroma posebni PIP, ki se povzamejo v podroben prostorski načrt. Ker se v območju urejanja načrtuje prenova naselja, ki vsebuje objekte ali območja kulturne dediščine, KNP (analitični in izvedbeni del) predstavlja strokovno podlago za pripravo podrobnega prostorskega akta in je sestavni del OPPN-ja.

Na območju naselja je ulica imela v preteklosti večji družbeni pomen. Nekdanjo živost odprtih javnih površin, ki so namenjene prebivalcem in obiskovalcem, se ureja z načrtovano prenovo trgov (zlasti osrednji pred stopniščem šole), ulic in drugih javnih prostorov (ureditvena enota 1, 2). Te površine se z ustreznim tlakovanjem, dodano javno opremo in izpostavljenimi obstoječimi elementi (znamenje, vodnjak, korito in podobno); kot prostor srečevanja; ponovno vrne prebivalcem in obiskovalcem. Osrednji trg pred osnovno šolo mora postati »dnevni prostor« naselja Goče. Oprema, ki nima historične zgodovine, se oblikuje po modernih principih.

Slika 37: Ureditvene enote iz OPPN-ja (Vir: Občina Vipava)

Arhitekturna zasnova, oblikovanje

Pogoji za oblikovanje ulic in trgov (ureditvena enota – javni prostori (1, 1a, 2))

Za ohranjanje in kakovostno prezentacijo kulturnega spomenika, je poleg obnove stavbnega fonda izrednega pomena prenova javnih odprtih prostorov, predvsem trgov in ulic, oziroma tako imenovanih gas. Z urejanjem in vzdrževanjem javnih površin se izboljšuje javna podoba vasi, dviga se samozavest prebivalstva in ozaveščenost o pomenu kulturne dediščine.

Ulični niz, ki se izgublja zaradi manjkajočih zapolnitev stavbnega fonda, se ponovno vzpostavi.

Goče so v celoti vpete v kulturno krajino, ki z jasnim robom sega do urbanega tkiva in ga v celoti zaobjame. Trgi v vasi Goče, so nastali kot razširitve povezovalnih tokov, torej kot stičišča komunikacij. Ulice in trgi so bili v preteklosti utrjeni z nadelano zemljino ali peskom, kasneje s prihodom motorizacije, pa je glavne povezave in stičišča prekril asfalt.

Zaradi strnjenosti in prostorske omejenosti, ki je rezultat ohranjanja kakovostnih obdelovalnih površin, je javni prostor do danes zadržal merilo človeka. Najstarejši del kulturnega spomenika ni dostopen z avtomobilom, kar daje vasi poseben značaj.

Komunikacije znotraj naselja ohranjajo merilo pešca, kar se zagotovi tudi s predvidenim prometnim režimom. Zasleduje se osnovni koncept: razen za osebna vozila in kmetijsko mehanizacijo lokalnih prebivalcev in ter za potrebe intervencije in dostave, dostop avtomobilom v vas ni dopusten.

Katalogu urbane opreme, ki je sestavni del KNP/OPPN in je del natečajnega gradiva. Katalog služi kot vodilo, ne kot obvezni izbor tipske opreme.

Dopustne vrste nezahtevnih enostavnih objektov glede na namen

- pomožni objekti v javni rabi,
- urbana oprema,
- gospodarska javna infrastruktura,
- ograje in podporni zidovi
- vodnjak

Dopustne vrste gradenj in ureditev

Na trgih in ulicah so dopustne:

- rušitve in/ali odstranitve,
- rekonstrukcije in vzdrževalna dela,
- ureditve tlakov,
- ponovne postavitve elementov (npr. komunski vodnjak).

Skladnost z načeli Novega evropskega Bauhausa (NEB)

Projektna rešitev mora odražati ambicijo Novega evropskega Bauhausa po ustvarjanju prostorov, ki so hkrati lepi, trajnostni in vključujoči. Natečajniki naj te cilje vkomponirajo v naslednje segmente:

Estetika in kulturna identiteta (Lepota)

Natečajne rešitve morajo izhajati iz poglobljenega razumevanja specifične morfologije Goč. Pri izboru materialov za tlakovanje naj se prednost podeli lokalnemu kamnu in tradicionalnim tehnikam polaganja, ki pa se interpretirajo na sodoben, prepričljiv način. Oblikovna strategija mora z natančno obdelavo detajlov vzpostaviti jasno berljivost med javnim (trgi, ulice) in pol-zasebnim (gase), s čimer se ohranja intimni značaj naselja ob hkratni estetski nadgradnji.

Trajnost in prilagajanje podnebnim spremembam (Trajnost)

Celovita ureditev mora delovati kot odziv na sodobne okoljske izzive, ne da bi pri tem degradirala spomeniško varstvene vrednote. Trajnostna zasnova mora upoštevati lokalne naravne, geološke in hidrološke značilnosti

območja ter tehnične omejitve, določene v strokovnih podlagah. Pri ravnanju s padavinskimi vodami naj natečajniki predlagajo čim bolj razpršen in nadzorovan sistem zbiranja, zadrževanja in odvajanja padavinskih voda, skladen z načrtovano infrastrukturo in pogoji geološko-geomehanske ter hidrološke obravnave.

Socialna kohezija in dostopnost (Vključenost)

Cilj intervencije je vzpostaviti kakovostno in privlačno bivalno okolje za vse skupine prebivalcev. Kljub zahtevnemu terenu naj rešitve stremijo k čim večji dostopnosti (brezovirni dostopi) na ključnih javnih površinah in trgih.

Oblikovanje urbane opreme naj ne bo le estetski dodatek, temveč funkcionalno močna točka, ki spodbuja interakcijo med različnimi generacijami in krepí identiteto skupnosti.

Inovativnost in krožnost (Načelo krožnosti)

Pri izbiri materialov naj se daje prednost lokalnim materialom, zlasti kamnu, ter recikliranim in ponovno uporabljenim materialom. Pri zasnovi naj se upošteva možnost ponovne uporabe obstoječih tlakov in drugih kakovostnih elementov.

Posebne usmeritve za oblikovanje ulic in trgov

Ulice in trge v Gočah se oblikuje na način, ki nakazuje hierarhijo in pomen. To se doseže z uporabo materialov, elementov, tlakov in z barvami v Chiaroscúro tehniki.

Koncept chiaroscúro je lahko ena od možnih interpretacij odnosa med svetlobo, senco, materialnostjo in prostorsko hierarhijo naselja. Natečajniki lahko ta koncept uporabijo ali razvijejo drugačen avtorski pristop.

Ulice in gase se gradijo v betonu ali pesku, medtem ko se glavno prometno povezavo osno poudari v asfaltu.

Načrt predvideva dva nivoja prometnih in utrjenih površin glede na pomembnosti in sicer:

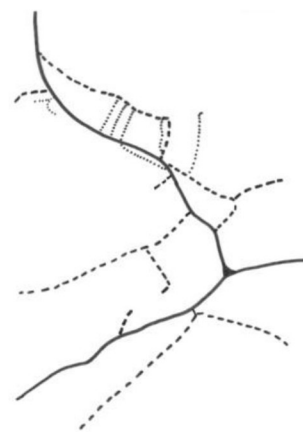
nivo 1: ceste in prometnice,

nivo 2: gase.

Glavna os je tudi prevozna in povezuje vse 4 glavne trge, ki si historično sledijo: Pintarjev plac, trg ob stari šoli, trg pred hišo št. 41 in trg pri novi šoli, pri čemer ima vsak od trgov po en izstopajoč objekt, t.i. landmark.

KNP in OPPN določata varstveni in prostorski okvir natečaja. Natečajniki naj v okviru tega okvira razvijejo avtorsko, sodobno in celostno rešitev, pri čemer posamezni primeri oziroma oblikovni koncepti, predstavljeni v strokovnih podlagah, niso namenjeni kot vnaprej določena oblikovna rešitev natečaja.

Obstoječe višinske kote se praviloma ohranjajo. Zaradi možnih kolizij končnih ravni tlaka z vhodi v objekte naj bo predlagani način tlakovanja čim bolj višinsko prilagodljiv. Posebno pozornost je treba nameniti stikom novih tlakov z objekti, zlasti zagotavljanju ustreznega zračenja zidov in temeljev ter preprečevanju zastajanja vode ob objektih.

Slika 38: Hierarhija cest, ulic in gas

Območje obdelave T1 – Pintarjev plac

Pintarjev plac je po historičnem zaporedju prvi trg v vasi Goče. Nastal je ob komunikaciji, ob vhodu na cerkveni plato. Iz trga je zaznavna impozantnost gotske, pozneje barokizirane cerkve, s trostrano zaključenim prezbiterijem, s pravokotno ladjo v tlorisu in zvonikom. Na trgu je bila nekdanj trgovina, v stavbi Goče 56 pa prodajalna tobaka.

Slika 40: Pintarjev plac (Vir: Občina Vipava)

Danes v trg posega dvorišče stavbe Goče 55 (delno tudi Goče 55b) z uporabo tlakov, cvetličnih korit, premičnih ograj, cvetličnih loncev in rož. Pintarjev plac se očisti omenjenih elementov in se ureja kot skupna javna površina.

Slika 41: Pintarjev plac (Vir: Pregledovalnik CLSS)

Območje obdelave T2 - Trg ob stari šoli

Trg pri stari šoli, danes pred trgovino, se oblikuje enotno, do robov trga, ki jih nakazujejo stavbe.

Slika 42: Trg ob stari šoli (Vir: Občina Vipava)

Slika 43: Trg pred Staro šolo (Vir: Pregledovalnik CLSS)

Območje obdelave T3 - Trg pred hišo št. 41

Za trg pred hišo Goče 41 je značilen komunski vodnjak, ki ga omenja literatura in o njem pričajo zgodovinski viri (ta naj bi bil ob zahodni fasadi hiše Goče 40). Danes vodnjaka ni več; priporoča se, da se ponovno vzpostavi. Dopustna je sprememba mikrolokacije v sklopu trga, saj je trg tudi prevozen.

Slika 44: Trg pred hišo št. 41 (Vir: Občina Vipava)

Slika 45: Trg pred hišo št. 41 (Vir: Pregledovalnik CLSS)

Območje obdelave T4 - Trg pred novo šolo

Trg pri novi šoli možno zaznamuje arhitektura nove šole s stopniščem in znamenjem, ki je danes prislone ob stavbo. Trg ima poleg srečevanja in druženja tudi druge funkcije in sicer je lahko uporabljen kot prireditveni prostor, prostor različnih dogodkov h katerem kliče teatralno zasnovano stopnišče pred novo šolo. Prav tako služi kot obračališče za avtobuse in avtomobile. Ob stavbi Goče 10 je zgrajen zid, ki se ga lahko preoblikuje tako, da funkcioniira kot klop. Dopustno ga je obdati z lokalnim kamnom.

Slika 46: Trg pri novi šoli (Vir: Občina Vipava)

Slika 47: Trg pred hišo št. 41 (Vir: Pregledovalnik CLSS)

Območje obdelave UG – Povezovalne ulice in gase

Skupna dolžina kategoriziranih cest znotraj območja obdelave znaša cca 1.5 km, dodatno pa je še cca. 350 m nekategoriziranih ulic in gas. Naselje je ob osrednji cesti organizirano na pravokotni ulični mreži gas. Nekdaj ulice niso bile tlakovane. Slednje je poledica manj pomembnega položaja naselja, ki ga je le to imelo v preteklosti. Javne poti so ozke, srečevanje vozil je možno le na posameznih razširitvah ulic. V strogem jedru naselja so nekateri objekti dostopni le preko gas, tako da je možna le peš dostava. Problem javnih poti predstavlja tudi parkiranje prebivalcev pred objekti, torej na cestah oz. trgih, ki nimajo možnosti parkiranja na dvorišču ali v garaži ob objektih. Ceste so večinoma utrjene v asfaltu.

Slika 48 Povezovalne ulice in gase (Vir: Občina Vipava)

Prostor v betonu, med povozno površino v asfaltu in objekti nakazuje ločnico med javnim poljavnim in zasebnim. Kontinuitete tlakov in njihove sporočilne funkcije ni dopustno prekinjati s klasičnimi pokrovi jaškov; izberejo se pokrovi v katere se umešča tlak, ki sledi oblikovalskemu konceptu trgov in ulic.

Oprema javnih prostorov

Na natečajnem območju je zgolj nekaj priložnostnih sedišč, pogosto kamnitih, ki so postavljeni na območjih, kjer se vaščani najpogosteje zadržujejo. V naselju je en samcat (tipski) koš za smeti, svetilke javne razsvetljave so kovinske, nameščene na fasade objektov. Vaščani so zamejili svoja dvorišča z različnimi cvetličnimi koriti.

Slika 49: Priložnostna sedišča ob fasadah (Vir: Občina Vipava)

V sklopu konservatorskega načrta je bila izdelan »Katalog arhitekturnih elementov in urbane opreme«, v katerem so prikazani primeri ureditve javnih prostorov z urbano opremo po različnih kategorijah kot so klopi, stojala za kolesa, poudarki vhodov na ulični prostor, poštni nabiralniki, rešetke za drevesa, koši za odpadke, informacijsko-pojasnevalne table ter hišne številke. Katalog urbane opreme je informativna strokovna podlaga in ne predstavlja zahteve po uporabi kataloških elementov. Natečajniki naj predlagajo avtorsko zasnovano urbano opremo, prilagojeno značaju Goč, merilu prostora in predlaganemu konceptu ureditve. Kakovostna

Slika 50: Ureditve ob fasadah (Vir: Občina Vipava)

obstoječa urbana oprema se po možnosti ohrani oziroma ponovno uporabi, kadar je skladna z novo ureditvijo in podpira značaj ter domačnost prostora. Katalog urbane opreme je del natečajnih prilog D.

Usmeritve za prometno zasnovo

Prometni režim, določen z veljavnim OPPN, ni predmet natečaja in se z natečajno rešitvijo ne spreminja. Pri zasnovi je treba zagotoviti nemoten dostop prebivalcev, dostavo, dostop intervencijskih vozil, dostop kmetijske mehanizacije ter druge občasne prometne potrebe. Pri dimenzioniranju tlakov je treba upoštevati prometno funkcijo glavne ulice in njeno predvideno prometno oziroma tlačno obremenitev.

Ohranja se obstoječa prometna mreža. Širitev prometnic v območju naselja zaradi obstoječe urbanistične zasnove naselja ni možna. Koncept prometne ureditve temelji na umirjanju prometa v starem jedru naselja in ureditvi povezovalnih cest med posameznimi deli naselja s širitvijo obstoječih poljskih in javnih poti po odsekih, tako da se omogoči čim boljši dostop in dostava tudi za severozahodni del naselja.

Prometna ureditev je dvosmerna in se ne spreminja. Vse javne poti imajo mešano površino za pešce, kolesarje in motorni promet.

Širina cestišča se ne zmanjša pod 4,0 m, razen kjer obstoječa pozidava omejuje širino cestišča. Omrežje ulic in gas v naselju se prenavlja in dogradi z namenom izboljšave tehničnih in varnostnih elementov. Predvidene instalacije v cestnem telesu je priporočljivo izvesti v posebnih ceveh, ki omogočajo popravila in obnovo brez prekopov.

Ob JV robu naselja (izven ureditvenega območja OPPN) se je ob dovozni cesti iz smeri Manče tekom izdelave KNP/OPPN uredilo avtobusno postajališče. Na nasprotni strani je ploščad v makadamski izvedbi, ki se v praksi uporablja tudi kot obračališče. Avtobus pa ima možnost obračanja zagotovljeno tudi na trgu pred novo šolo.

Prometni režimi znotraj naselja Goče:

Zaradi strnjenosti naselja in s tem posledično ozkih ulic se prometni režim preuredi na sledeč način:

- v naselju se predlaga vzpostavitev območja umirjenega prometa zaradi zagotavljanja večje varnosti vseh udeležencev v prometu; natančno se omejitev hitrosti preveri in določi v skladu s prometno-tehničnimi predpisi v naslednjih fazah projektiranja,

- v naselju se omeji promet z osebnimi vozili in kmetijsko mehanizacijo samo za stanovalce ter za potrebe dostave in intervencije,
- za obiskovalce se promet z osebnimi vozili dopusti zgolj do naselja oz. do obstoječih parkirišč. Za uporabnike storitev se lahko dodatna parkirna mesta zagotavljajo na območju gradbene parcele ponudnika storitve.

Ostale prometne ureditve ostanejo nespremenjene.

Tehnične ureditve:

Ohranja se obstoječa prometna mreža. Ceste v naselju se oblikujejo; kjer je to mogoče; konkavno t.j. usločeno vodozbirno, dvakrat nagnjeno proti sredini ulice. Ohranjajo se obstoječi nivoji cest in ulic; kjer je to mogoče; naj se nivo cest zniža, tako da bodo pragovi hiš zopet dvignjeni nad nivo ceste, ulice, trga. Robni pas med cesto in zidom hiše in osrednja os ceste se izvedeta v tlaku iz ustrezno lomljenih kock (peščenjak, apnenec) kockah, ostali del ceste se asfaltira. Cesta skozi vas Goče, ki hkrati omogoča tudi dostopnost za motorni promet, se oblikuje v dveh materialih: osrednja, povozna površina, se izvede v asfaltu, robovi, to so poljavne površine med asfaltom in fasado stavbe, pa v obdelanem betonu.

Javne poti do naselja so urejene z voziščem v asfaltu, robne površine in mulde pa v obdelanem betonu.

Vse ureditve je potrebno izvajati skladno s področnimi predpisi. Skladno s 25. čl. Gradbenega zakona, 6. odstavek, lahko na objektih varovanih po predpisih s področja kulturne dediščine, projektirane ali izvedene rešitve odstopajo ali ne dosegajo predpisanih bistvenih in drugih zahtev.

Kolesarsko omrežje

V naselju ločenih kolesarskih stez ni mogoče urejati. V starem jedru, kjer so ulice najozžje, se varnost zagotavlja z umirjanjem prometa.

Na javnih površinah znotraj naselja se lahko predvidi postavitve stojal za kolesa na lokacijah, ki so za ta namen primerna, ob upoštevanju cestnoprometnih predpisov. Usmeritev za izbor je prikazana v katalogu urbane opreme.

Vse ureditve je potrebno izvajati skladno s področnimi predpisi.

Površine za pešce

Obstoječe pešpoti znotraj naselja se prenove in ustrezno arhitekturno uredi (tlaki, osvetlitev, varovalne ograje). V okviru poti za pešce se lahko predvidi tematska pot. Obstoječe utečene pešpoti iz Goč vodijo na severni stran do cerkvice Marije Snežne in naprej na Erzelj, na vzhodni, zahodni in južni strani pa do kmetijskih površin oziroma po vinorodnih gričih do vasi Manče, Lože, Slap.

Tehnične ureditve:

Vse javne površine za pešce morajo biti zaradi varnosti pešcev izvedene v hrapavi izvedbi – hrapavi materiali. Ulice oz. gase, ki so namenjene izključno peš prometu, se oblikujejo v obdelanem betonu.

Vse sprehajalne in dostopne poti morajo biti izvedene tako, da je omogočen dostop za funkcionalno ovirane osebe. Tematska pot se označi in uredi s smerokazi. Pešpoti – pohodniške poti se označi in ohranja v obstoječih smereh, utrditvah in širinah.

Vse ureditve je potrebno izvajati skladno s področnimi predpisi.

Slika 51: Pešpoti se ustrezno uredi (Vir: Občina Vipava)

Tematska pot:

Predlagana tematska pot po goških kletih in Gočah se prične na posestvu Vina Povh (Goče 1C), vodi naprej mimo Fajdigovega hrama (Goče 4A), na trg pred Novo šolo (Goče 6) in mimo Ferjančičeve kletji (Goče 9). Tu tematska pot zavije med ozke uličice in gase Goč. Nadaljuje se po glavni prometni ulici čez Trg pred staro šolo in Trg pred domačijo Goče 41, naprej mimo cerkve sv. Andreja, čez Pintarjev plac, mimo »Cejkotove domačije« do severnega roba vasi. Tu zavije po ozki pešpoti na spodnji konec vasi in se nadaljuje po značilni goški gasi z vinskimi kletmi do Trga pred domačijo Goče 41. Na tem mestu se tematska pot odcepi v gaso mimo župnišča, naprej do Kmetije Furlan (Goče 20), kjer se ponovno vrne na glavno ulico.

Slika 52: Gasa mimo »Cejkotove domačije« (Vir: Občina Vipava)

Površine za mirujoči promet

Javna parkirišča

Obstoječa parkirišča za osebna vozila so urejena ob pokopališču, pri balinišču in na trgu pri novi šoli. V natečenem stanju se parkira tudi na območju utrjene ploščadi ob dovozni cesti iz smeri Manče.

Na vhodu v naselje se je uredila peščena razširitev, ki jo natečajniki predvidijo kot ureditev parkirišča za obiskovalce. Rešitev naj bo podrejena značaju prostora in naj vključuje ustrezno zasaditev oziroma druge ukrepe za blaženje vizualnega in okoljskega vpliva parkiranja. Prednost imajo trajnostne rešitve z uporabo lokalnih oziroma ponovno uporabljenih materialov ter z zmanjševanjem deleža neprepustnih površin.

Avtobusno postajališče je izvedeno ob JV robu naselja ob cesti v smeri Manče. Za namen obračanje avtobusa se ob nezasedenosti uporablja tudi parkirišče na trgu pri novi šoli. Vsa ostala parkirna mesta za avtobus niso dostopna. Obstoječa parkirišča se ohranijo.

Parkirišče ob pokopališču, ki je namenjeno tako prebivalcem kot obiskovalcem, se je v fazi izdelave KNP/OPPN že povečalo in preuredilo. Na območju je možno parkirati do 25 osebnih vozil. Na delu parkirišča za osebna vozila se lahko dodatno predvidi možnost ureditve polnilne postaje za električna vozila. Ureditev parkirišč za avtodome in avtobusov na območju parkirišča pri pokopališču ni dopustno.

Javna parkirišča se urejajo v asfaltni ali v peščeni izvedbi z ustrezno urejenim odvodnjavanjem. Vse ureditve je potrebno izvajati skladno s področnimi predpisi. V primeru uporabe gramoza je treba pod povoznim materialom predvideti vodo nepropusten material, ki bo odpadne padavinske vode odvajal v smeri lovilca olj in usedalnika. Nova parkirišča se ozeleni.

Individualno parkiranje

Prebivalci večinoma parkirajo v neposredni okolici doma, neposredno ob javni poti oz. na dvorišču. Nekateri objekti v starem jedru zaradi goste pozidave nimajo možnosti dostopa z vozili.

Parkiranje osebnih vozil za prebivalce v naselju se prednostno zagotavlja na gradbenih parcelah oz. funkcionalnih zemljiških objektov in v garažah, ki so urejene v sklopu objektov.

Nekateri domačini na svoji gradbeni parceli v okviru obstoječe pozidave nimajo možnosti za zagotavljanje dodatnih parkirnih mest. Zato lahko prebivalci in pa tudi obiskovalci parkirajo osebna vozila tudi na obstoječih parkiriščih ob pokopališču (ureditvena enota 3), na parkirišču ob balinišču (ureditvena enota 2) in ob dovozni cesti neposredno ob JV robu območja OPPN. Prebivalci vasi lahko koristijo tudi parkirišče na trgu pri osnovni šoli. Za uporabnike storitev se lahko dodatna parkirna mesta zagotavljajo tudi na območju gradbene parcele ponudnika storitve.

Parkirna mesta se utrdijo v obdelanem betonu. Parkirna mesta na gradbenih parcelah stavb ne smejo biti nadkrita.

Obstoječa parkirna mesta za prebivalce, ki se nahajajo na javnih površinah znotraj natečajnega območja, se v osnovni natečajni rešitvi ohranjajo. Natečajniki lahko kot razvojni scenarij predstavijo tudi rešitev, pri kateri se parkiranje prebivalcev iz osrednjih štirih trgov premakne na bližnje alternativne lokacije in se s tem javni prostor trgov sprost za druge rabe.

Faznost

Naročnik načrtuje izvedbo prenove javnih površin naselja Goče in pripadajoče gospodarske javne infrastrukture kot enotno investicijo oziroma eno izvedbeno etapo.

Natečajnim udeležencem pri izdelavi natečajnega predloga ni treba predvideti faznosti izvedbe. Rešitev naj bo zasnovana kot celovita ureditev natečajnega območja.

Operativni potek gradnje, morebitna delitev del zaradi organizacije gradbišča, usklajevanja z upravljavci gospodarske javne infrastrukture, pridobivanja dovoljenj, zagotavljanja finančnih sredstev ali drugih izvedbenih razlogov se bo določil v nadaljnjih fazah projektiranja in izvedbe ter ne predstavlja predmeta natečaja.

Hišni priključki na gospodarsko javno infrastrukturo se predvidijo do meje gradbenih parcel, tako da bo kasnejše priključevanje objektov možno brez ponovnega poseganja v prenovljene javne površine.

Vrednost investicije

Natečajniki naj pripravijo oceno investicijske vrednosti izvedbe natečajnih predlogov na posameznih območjih projektnega del natečaja glede na spodnjo razpredelnico.

Zap. št.	OBMOČJE	ME	Velikost	Cena/	Skupaj
T1	Pintarjev plac	m ²	221		
T2	Trg ob stari šoli	m ²	268		
T3	Trg pred hišo št. 41	m ²	182		
T4	Trg pred novo šolo	m ²	463		
UG	Povezovalne ulice in gase	m ²	8.990		
SKUPAJ		m ²	10.124		

Tabela površin v excelovi datoteki je del natečajnih podlog (C_03_Goce_Opisi in tabela_povrsin.xlsx).

Predvidena vrednost investicije, ki predvideva celostno prenovo odprtih prostorov , brez komunalne ureditve, znaša 4.000.000,00 EUR brez DDV.

Natečajne zahteve

Natečajniki naj skladno s cilji natečaja predvidijo:

- celovito ureditev odprtih javnih prostorov naselja Goče ob upoštevanju njegovega zgodovinskega, prostorskega in krajinskega značaja;
- jasno prostorsko hierarhijo trgov, ulic in gas ter njihovo medsebojno povezavo;
- zasnovo tlakov, ki upošteva lokalni značaj, trajnost, možnost ponovne uporabe materialov ter prilagodljivost obstoječim višinskim kotam;
- avtorsko zasnovo urbane opreme, osvetlitve in zasaditve ob upoštevanju kakovostnih obstoječih elementov;
- ureditev parkiranja in prometnih površin skladno z veljavnim prometnim režimom, pri čemer prometni režim ni predmet natečaja;
- trajnostno zasnovo z vidika izbire materialov, ravnanja s padavinskimi vodami, ohranjanja obstoječih elementov, ozelenitve in dolgoročne izvedljivosti.

VIRI

- Konservatorski načrt za prenovo naselja Goče, DOMPLAN d.d., številka načrta: UD/485-82-17, Kranj 2022-2024 in vse spremljajoče gradivo
- <https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=vipava>

POVEZAVE

- <https://www.vipava.si/> | Spletna stran Občine Vipava
- <https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=vipava> | Občinski GIS
- https://pis.eprstor.gov.si/pis-evt-web/pages/javni-del/prostorskiakti/prostorski_akt_podrobnosti.xhtml?postopekId=262483 | Veljavni OPN Vipava
- https://pis.eprstor.gov.si/pis-evt-web/pages/javni-del/prostorskiakti/prostorski_akt_podrobnosti.xhtml?postopekId=264474 | Veljavni OPPN Goče

NATEČAJNE PODLOGE IN PRILOGE

Natečajne podloge

- C_01 – Geodetski posnetek
- C_02 – DOF
- C_03 – Tabela površin
- C_04 – Sheme plakatov

Natečajne priloge

- D_01 – OPPN Goče
- D_02 – KNP Goče
- D_03 – Katalog opreme
- D_04 – Fotodokumentacija območja
- D_05 – Dodatne usmeritve ZVKDS
- D_06 – Priročnika o dostopnosti
- D_07 – Načrt infrastrukture
- D_08 – 3D model